

Talousarvio 2024

Taloussuunnitelma 2025 - 2026

Kunnanhallitus 5.12.2023 § 239

Kunnanvaltuusto 14.12.2023 § x

Sisällys

1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Yleinen talouden tilanne	5
1.2.1 Kuntatalous	7
1.2.2 Valtionosuudet	8
1.2.3 Hyvinvointialueet	8
1.2.4 Kainuu.....	9
2. PALTAMON KUNNAN TALouden LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	10
2.1 Paltamon kuntaorganisaatio	10
2.2 Paltamon väestö.....	10
2.3 Paltamon kunnan henkilöstö	11
2.4 Työllisyys ja elinkeinot	14
2.5 Verotulot ja valtionosuudet	15
2.6 Talouden tasapainottamisohjelma 2020–2024.....	16
2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	17
3. PALTAMON KUNTASTRATEGIA 2022–2030 JA TALOUSSUUNNITTELUPROSESSI.....	20
3.1 Kuntaorganisaation arvot.....	20
3.2 Kuntastrategian 2022–2030 toteuttamissuunnitelma 2024	21
4. KUNTAKONSERNI	27
5. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE	28
5.1 Talousarvion sitovuus	28
5.2 Määrärahojen riittävyys	28
5.3 Käyttötalousosa	29
5.4 Tuloslaskelmaosa.....	29
5.5 Investointiosa	29
5.6 Rahoitusosa	30
6. TULOSLASKELMAOSA.....	31
7. RAHOITUSLASKELMA	33
8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN.....	35
8.1 Keskusvaalilautakunta.....	35
8.2 Kunnanvaltuusto.....	36
8.3 Kunnanhallitus	37
8.4 Tarkastuslautakunta	39
8.5 Lupa- ja valvontalautakunta	40

8.6 Hallintopalvelut.....	41
8.7 Elinvoimapalvelut	44
8.8 Sivistyspalvelut.....	48
8.9 Tekniset palvelut	60
8.9.1 Vesihuoltolaitos.....	74
8.9.2 Kaukolämpölaitos	76
9. INVESTOINNIT.....	78
10. MITTARIOSAA.....	79
11. LIITETIEDOT	80
11.1 Henkilöstösuunnitelma.....	80
11.2 Hankkeet.....	83
11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely.....	84

1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTE- LUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2023 alusta toteutettiin suuri muutos, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Kainuun hyvinvointialueelle siirtyivät lähes kaikki Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tehtävät. Kunnan tehtäviin kuuluu kuitenkin yhä huolehtia siitä, että asukkaat voivat hyvin. Siksi me teemme nyt ja tulevaisuudessa aktiivisesti töitä paltamolaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Palvelumme ovat toimivia ja asukkaiden tarpeisiin vastaavia. Paltamossa palveluja tuottaa koko yhteisö, ei vain kuntaorganisaatio.

Epävarma toimintaympäristö haastaa meitä. Keskitymme kuitenkin toteuttamaan strategiaamme. Kuntastrategiamme kertoo, millainen kunta Paltamo haluaa olla vuonna 2030. Vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet asetetaan kunnan talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Strategiamme mukaisesti keskitymme sujuvan ja turvallisen arjen tekemiseen ja haemme alueelle elinvoimaa. Tavoitteenamme on olla aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä.

Valtakunnan tasolla syntyvyys on laskussa. Paltamossa syntyy vuosittain noin 15 lasta. Tulevina vuosina syntyvyyden ennustetaan pysyvän vähintään tällä tasolla. Paltamo on panostanut viime vuosina erityisen paljon varhaiskasvatukseen ja koulujen tiloihin ja toimintoihin. Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus sekä sujuvat nivelvaiheet ovat meidän vahuuksiamme. Menestyvä lukiomme kehittää toimintaansa ja kuluvana vuonna lukiossamme aloitti 21 opiskelijaa.

Taloussuunnitelma on laadittu suurten muutosten ja yleisen talouskehityksen epävarmuuden jatkuessa. Venäjän Ukrainaan kohdistuva hyökkäyssota on pitkittänyt ja uusia kansainvälisiä konflikteja on alkanut. Myös rajaturvallisuus puhuttaa. Samaan aikaan kiihtynyt inflaatio on johtanut korkotason nousuun, mikä on heikentänyt kotitalouksien ostovoimaa ja yritysten investointeja. Vaikutukset ovat nähtävissä rakennusalan konkurssiaaltona, yhteisöveron kertymien pienentymisenä ja työttömyysasteen lievänä nousuna. Muut vaikutukset tulevat viiveellä ja tämä heijastuu automaattisesti sekä kuntien rahoituspohjaan että palveluihin. Korkotason nousu on lisännyt myös kunnan lainanhoitokuluja. Paltamon kunnalla on kuitenkin asianmukainen korkosuojaus.

Hyvinvointialueuudistus on muuttanut kuntien rahoitusmallia. Kaikkien kuntien verorahoitusta leikattiin 12,36 prosenttia. Paltamossa leikkaus oli lähes 6 miljoonaa euroa. Myös valtionosuuksiin tehtiin merkittäviä muutoksia ja leikkauksia. Nykyinen rahoitusmalli heikentää kuntien investointien rahoituskykyä ja mahdollisuutta investointien toteutuksen. Kuntien rahoitusjärjestelmän seuraavaa uudistusta ollaan jo käynnistämässä ja on tärkeää, että sillä ei entisestään heikennetä elinvoimaa luovien ja hyvinvointia ylläpitävien kuntien toimintaedellytyksiä.

Talousarvion verotulot perustuvat pääosin valtiovarainministeriön syksyn talouskatsauksen ennusteisiin talouskasvusta sekä Kuntaliiton ylläpitämässä veroennustekehikossa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Verotuloarvioissa on huomioitu uusi rahoitusmalli sekä valtuuston päättämät kiinteistöveroprosentit. Paltamon kunnallisveroprosentti vuonna 2024 on 9,4 prosenttia. Vuonna 2024 verorahoitus pienenee jonkin verran vuoden 2023 tasoon nähden, sillä kuluvan vuoden verokertymää nostavat korkeammalla veroprosentilla tehdyt verotilitykset aikaisemmilta

vuosilta. Vuonna 2024 yhteisöverokertymä pienenee, mikä johtuu heikentyneestä taloustilanteesta.

Kunnan investointitaso pyritään pitämään tulevina vuosina noin 0,5–0,7 miljoonan euron tasossa. Paltamon kunnan tulevien vuosien investoinnit painottuvat perusinfraan ylläpitoon ja korjausvelan purkuun. Teemme myös hyvinvointiin liittyviä investointeja. Vuonna 2024 toteutetaan mm. kuntoportaat ja parannetaan frisbeegolf-ratoja.

Vuonna 2024 vuosikate tulee laskemaan 1,26 miljoonan euron tasolle. Tilikauden tulos heikkenee yli 400 000 euroa kuluvan vuoden tasosta. Vuoden 2024 tulos on noin 200 000 euroa alijäämäinen. Vuosikatteen ja tilikauden tuloksen arvioidaan hieman nousevan seuraavina vuosina, mikäli yleinen talouskehitys lähtee kasvuun. Vuonna 2023 Paltamon kunnan lainamäärä ei ole kasvanut. Vuonna 2024 kunnan lainanottoa pyritään välttämään. Kunta kilpailuttaa varainhoidon palvelut ja haemme tämän myötä parempaa tuottoa sijoitusvarallisuudelle. Parempi tuotto vähentää lainanoton tarvetta.

Paltamon kunta on muutosten ja epävarmuudenkin keskellä panostanut elinvoimaisuuteen ja toimiviin palveluihin sekä hakenut aktiivisesti kuntayhteistyötä. Parhaimmat kiitokseni kunnan upealle ja sitoutuneelle henkilöstölle sekä luottamushenkilöille kuluneesta vuodesta. Toivotan kaikille hyvää tulevaa vuotta 2024!

Pasi Ahoniemi
kunnanjohtaja

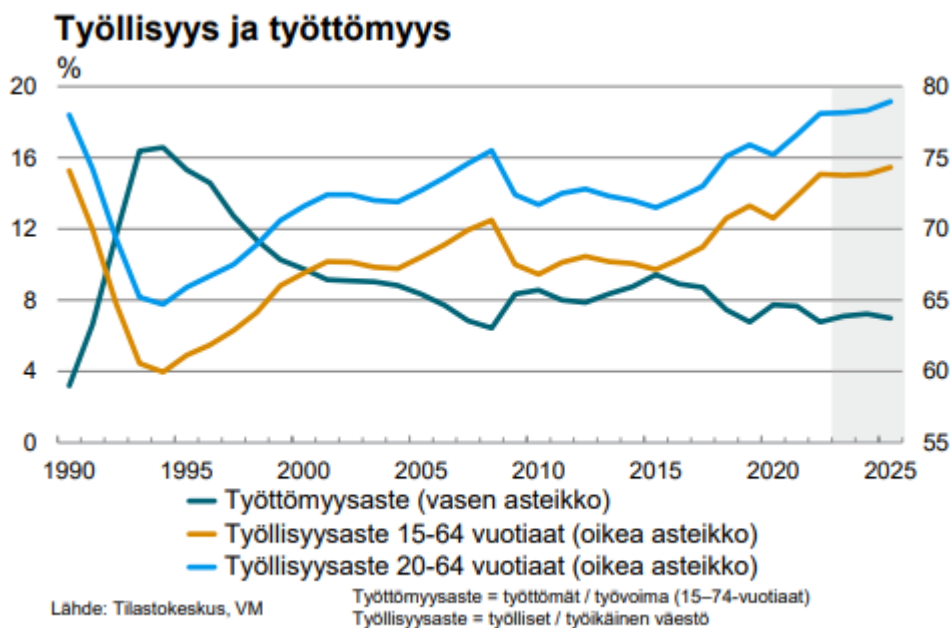
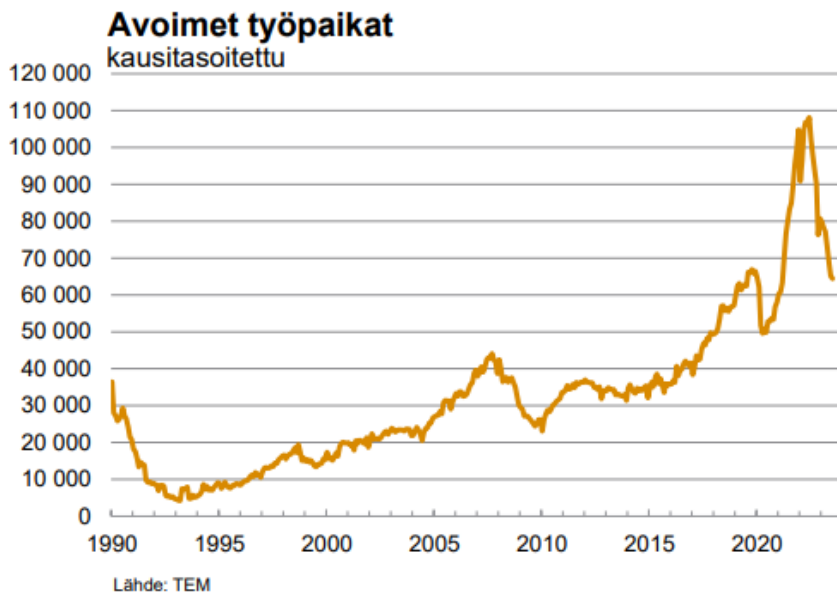
1.2 Yleinen talouden tilanne

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasvakaan vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäykymät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jossa ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä koko ennustejaksolla. Lisäksi ilman hyvinvointialueiden tai kuntien omia toimia paikallishallinnon alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti.

Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

Työllisyys notkahtaa huipputasolta. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla työllisten määrä lisääntyi 0,9 prosenttia ja työllisyysaste saavutti jälleen uuden ennätyskseen. Työmarkkinoilla alkoi kesällä ilmetä heikkenemistä, kun työttömien määrä ja lomautukset kääntyivät nousuun sekä elinkeinoelämän työllistämissuunnitelmat laskuun. Lisäksi työvoiman ulkopuolelle siirtyi runsaasti etenkin miehiä.

Työvoiman määrä on ennätyskorkealla. Työllisten määrä lisääntyi tammi-heinäkuussa 11 000 henkilöllä. Vielä merkittävämpää oli työvoimaan osallistumisen kasvu, sillä työmarkkinoiden ulkopuolelta siirtyi työmarkkinoille varsinkin naisia. Poikkeuksellisesti myös työttömyys lisääntyi, vaikka työllisyys kasvoi. Työllisyys lisääntyi varsinkin julkisella sektorilla. Palkansaajien määrä oli

suurempi sekä koko että osa-aikaista työtä tekevien keskuudessa. Tehdyn työn eli työtuntien määrä kasvoi saman verran kuin työllisten määrä eli keskimääräinen työaika ei enää lyhentynyt. Päätoimialoista työllisiä oli enemmän etenkin teollisuudessa, rakentamisessa ja julkisessa hallinnossa. Alkutuotannossa ja kaupan alalla työllisten määrä supistui.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

1.2.1 Kuntatalous

Valtionvarainministeriön julkisen talouden lokakuun ennusteen mukaan myös vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen epävarmuutta. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä alkuvuoden suotuisan tulokehityksen hiipussa. Kuntahallinnossa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä henkilöstökulut muodostavat kuntahallinnon suurimman kuluerän ja vuoden 2023 sopimuskorotukset kertaerineen nostivat palkkoja tavallista enemmän.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pientymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia yli 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaan vuoteen huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027.

Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntiin vaikuttavat panostukset kohdistuvat mm. perusopetuksen vahvistamiseen ja tasa-arvon edistämiseen opetuksessa. Lisäksi hallituksen päätös kiinteistöveron alarajan korotuksesta lisää kuntien verotuloja n. 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Suurin hallituksen suoraan kuntiin kohdistama leikkaus on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka vaikutus kumuloituu vuoteen 2027 mennessä 111 milj. euroon.

Valtionosuuksia laskee indeksijarrun lisäksi myös sote-siirtolaskelmien tarkentuminen, jonka vaikutus täsmäytetään valtionosuuksien kautta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi kuluvan vuoden osalta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja menojen välinen epätasapaino leikataan kuntien valtionosuuksista vuosina 2025–2027.

Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa kuluvana vuonna, mutta alijäämä alkaa kasvaa jo ensi vuonna menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntahallinnon alijäämä kasvaa 0,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen kehyskauden lopulla, mikä merkitsee sopeutuspainetta kunnille tuleville vuosille.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

1.2.2 Valtionosuudet

Valtiovarainministeriö tiedotti 23.11.2023, että laskelmapäivityksen vaikutuksia vuodelle 2024 lievennetään lykkäämällä vuotta 2023 koskevan jälkikäteisen valtionosuuden vähennyksen alkamista vuodelle 2025 ja jakamalla vähennys kolmelle vuodelle. Lisäksi vuodelle 2024 tehdään määräaikainen 192 miljoonan euron (34,70 euroa asukasta kohden) valtionosuuden lisäys. Vastaavasti valtionosuutta vähennettäisiin määräaikaisesti vuosittain 64 miljoonaa vuosina 2025–2027 (11,57 euroa asukasta kohden).

Muutosesitykset sisältyvät 23. marraskuuta eduskunnalle annettuun täydentävään hallituksen esitykseen kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain muuttamisesta. Näillä toimenpiteillä valtionosuuden kokonaistaso pysyy samana kuin lokakuussa valtion talousarvioesityksessä.

Valtionosuuksissa on myös huomioitu lopulliset sote-uudistuksen kuntatalousvaikutuksia tasaavat elementit, jotka joko lisäävät tai vähentävät yksittäisen kunnan valtionosuutta. Veromenetysten korvausten kuntakohtainen tieto on vielä alustava. Laskelma vuodelle 2024 on muilta osin lopullinen.

(Valtiovarainministeriön tiedote 23.11.2023)

1.2.3 Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa kuntien rinnalla vuoden 2023 alussa. Toimintansa aluksi Hyvinvointialueet ovat rahoitusasemaltaan alijäämäisiä. Alijäämä on 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Sektorin rahoitusasemaa heikentää kustannusten nopea kasvu ja erityisesti henkilöstökustannusten yleistä ansiotasoa nopeampi kasvu, mutta myös investoinnit ovat korkealla tasolla.

Tänä vuonna hyvinvointialueiden menoja on kasvattanut palkkojen ja hintojen nopea kasvu. Vaikka henkilöstön saatavuusongelmat ovat vähentäneet palkkamenojen kasvua, palveluiden hinnat ovat kasvaneet nopeasti. Monet alueet ovat paikanneet henkilöstöpulaa ostopalveluilla. Alueiden kulu-
van vuoden kehitykseen liittyy vielä tavallista enemmän epävarmuutta, sillä ensimmäisen toimintavuoden vuoksi taloustietojen arviointi ja tulkinta on vaikeampaa.

Hyvinvointialueiden ennuste on painelaskelman luonteinen ja sen toteutumiseen sisältyy monia riskejä. Alueiden menoja voivat kasvattaa esimerkiksi ennustettua korkeampi hintojen nousu. Menot voivat osoittautua myös painelaskelmaa alhaisemmiksi, jos alueet pystyvät toteuttamaan säästöjä ja tehostamistoimia. Voi olla, että henkilöstöpula rajoittaa myös alueiden menojen kasvua ainakin lyhyellä aikavälillä, elleivät toimijat ajaudu palkkakilpailuun työntekijöistä. Hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen liittyy myös monia epävarmuuksia. Ennusteen epävarmuutta kasvat-
taa myös tilastoaineistoon liittyvät haasteet.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

1.2.4 Kainuu

Vuoden 2022 lopussa Kainuun väkimäärä oli 70 521 henkilöä eli väkimäärä väheni 734 henkilöllä edellisvuodesta. Kainuun väestö vähenee ikärakenteen takia. Kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa jo vuodesta 1998 saakka. Vuonna 2022 Kainuussa syntyi ennätysellisen vähän vauvoja (429) ja kuolleiden määrä oli ennätyskorkealla (1186).

Kainuu sai vuonna 2022 muuttovoittoa 19 henkilöä. Vuonna 2021 muuttovoitto oli 153 henkilöä. Kainuuseen muutti muualta Suomesta 2800 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto jäi miinukselle 550 henkilöä. Maahanmuuton määrä kasvoi huomattavasti vuosina 2021 ja 2022. Vuonna 2022 nettomaahanmuutto oli 569 henkilöä. Kainuun väkiluku kasvaa vain maahanmuuton vaikutuksesta.

Muuttovoittokuntia (kokonaisnettomuutto) olivat Sotkamo (+82 hlöä) ja Kajaani (+56 hlöä). Kunnista vain Sotkamo on saanut vuoden 2022 ennakkotiedon mukaan kotimaasta muuttovoittoa, 6 henkilöä. Sotkamossa väkimäärä kasvoi 6 henkilöllä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen (syyskuu 2021) mukaan Kainuun väkiluku vuonna 2040 olisi 60 312. Tämä on 1 116 henkilöä enemmän kuin vuonna 2019 tehdyssä ennusteessa eli ennusteet ovat olleet negatiivisempia kuin toteutunut kehitys. Ennuste vuoden 2021 osalta oli reilut 250 henkilöä pienempi kuin toteutunut väestömäärä. Ennusteet ovat pitkän aikavälin trendiennusteita, jotka olettavat, että kehitys pysyy nykyisen kaltaisena. Ennusteet eivät ota huomioon alueen muuta kehitystä, suunniteltuja investointeja eikä maahanmuuton tai syntyvyyden kasvua. Kainuun liitto on asettanut Kainuun väestötavoitteeksi 70 000 henkilöä vuonna 2040. Tavoitteena on erityisesti tulo-
muuton kasvattaminen.

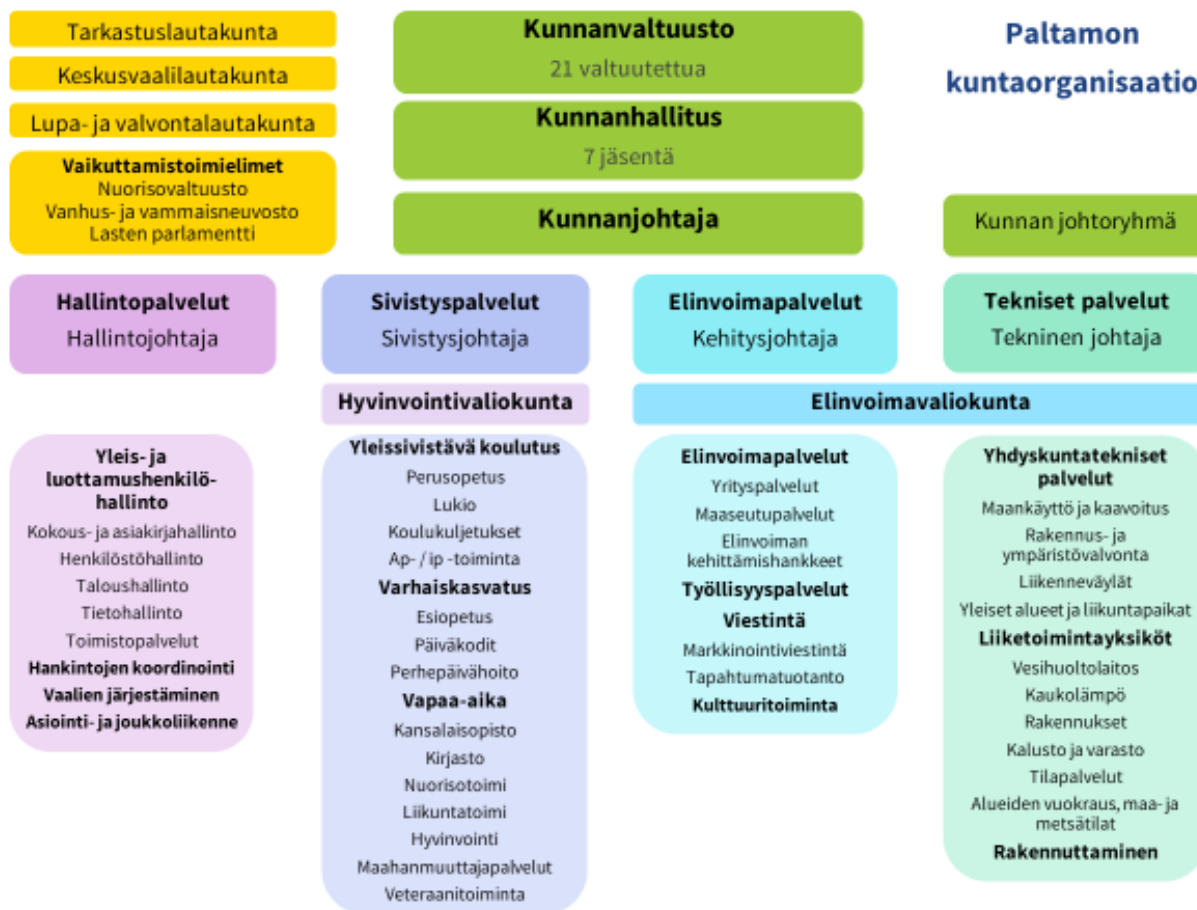
(Kainuun liitto tietopalvelut: Väestö ja muuttoliike)

2. PALTAMON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Paltamon kuntaorganisaatio

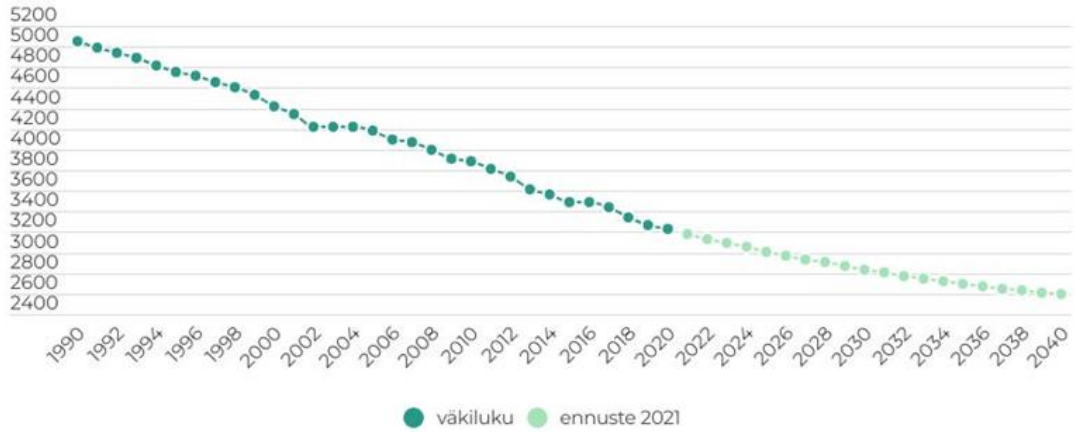
Vuodesta 2005 alkaen Paltamon kuntaorganisaatiossa on ollut käytössä valtuusto-kunnanhallitusmalli. Tässä mallissa kunnanhallitus hoitaa myös lautakuntien tehtävät niin pitkälle, kuin laki antaa mahdollisuuden. Lakisääteiset, pakolliset lautakunnat Paltamossa ovat tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta sekä lupa- ja valvontalautakunta. Vuoden 2023 alusta alkaen valtuusto jakaantuu hyvinvointivaliokuntaan ja elinvoimavaliokuntaan.

2.2 Paltamon väestö

Paltamon kunnan väestö on aiempina vuosina vähentynyt noin kahden prosentin vuosivauhtia, mutta vuonna 2022 väestö vähentyi jo kolme prosenttia. Vuoden 2022 lopussa väkiluku oli 3100, mikä on 83 henkilöä vähemmän kuin 31.12.2021.

PALTAMON VÄKILUVUN KEHITYS JA VÄESTÖENNUSTE 2040

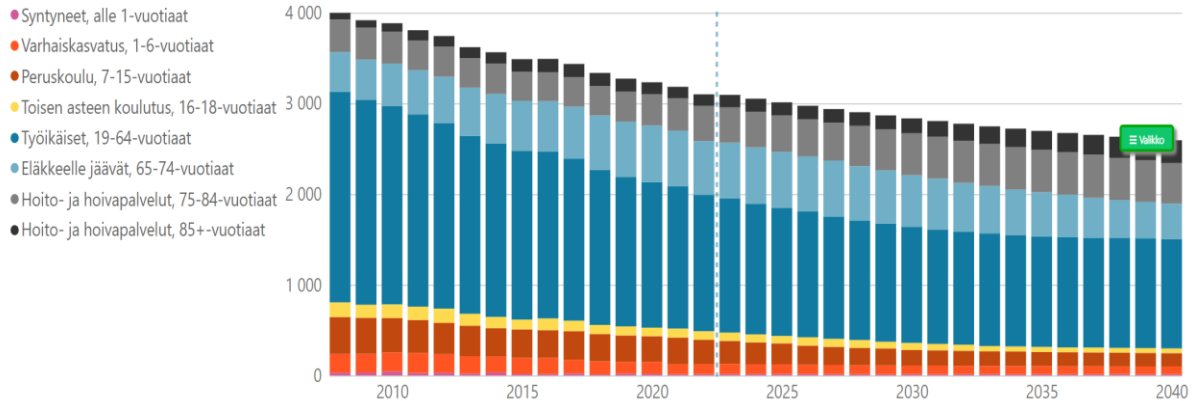

Download data

Väestöennuste: Tilastokeskus 2021
päivitetty 14.10.2021

Väestö 2008-2022, väestöennuste 2023-2040 (Tilastokeskus)

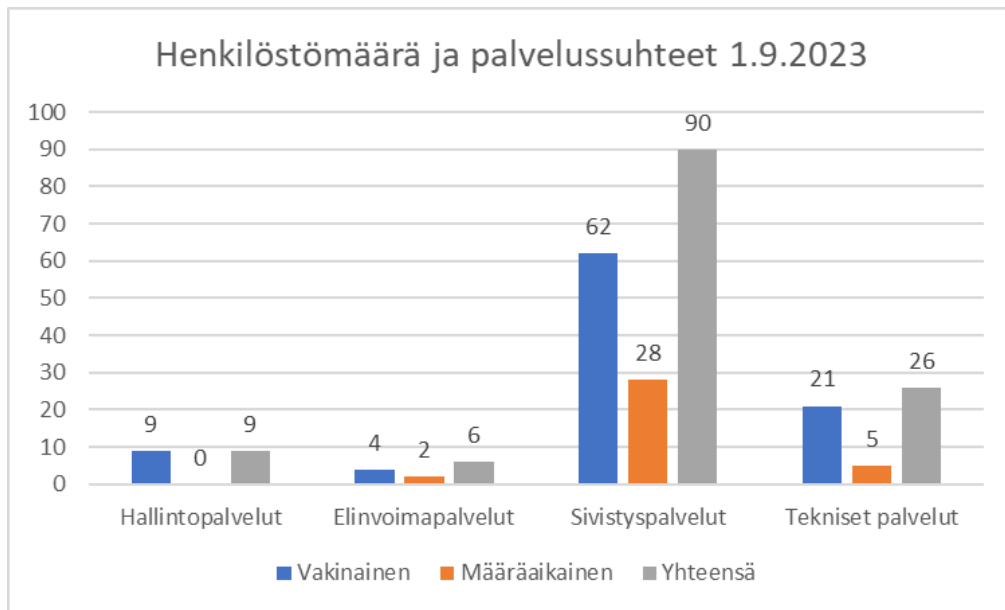
2.3 Paltamon kunnan henkilöstö

1.9.2023 Paltamon kunnan henkilöstömäärä oli 131 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana henkilöstömäärä oli 137 henkilöä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Paltamon kunnan henkilöstöä oli 128 henkilöä. Henkilöstömäärissä ei ole huomioitu kansalaisopiston tuntiopettajia.

Suurimman osan Paltamon kunnan henkilöstöstä muodostavat sivistyspalvelut, jonka henkilöstön osuus 1.9.2023 oli 68,7 prosenttia koko kunnan henkilöstöstä. Toiseksi eniten henkilöstöä oli

teknisissä palveluissa (19,8 %). Hallintopalveluiden henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä oli 6,9 prosenttia ja elinvoimapalveluiden osuus oli 4,6 prosenttia.

Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa työskenteli 1.9.2023 73,2 prosenttia henkilöstöstä eli yhteensä 96 henkilöä. Määräaikaisia palkkatuella työllistettyjä henkilöitä oli 3,1 prosenttia henkilöstöstä (4 henkilöä) ja muita määräaikaisessa palvelussuhteessa työskenteleviä 23,7 prosenttia henkilöstöstä (31 henkilöä).

TAULUKKO: Henkilöstömäärä ja palvelussuhteet 1.9.2023.

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu tarvittavat palkalliset henkilötyövuodet ja niitä vastaavat henkilöstömenot. Henkilöstösuunnitelma sisältää koko sen henkilöstön, jolle on varattu talousarvioon henkilöstökuluja. Henkilöstökulut sisältävät sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön kaikki palkanosat eli esimerkiksi erillis- ja ylityökorvaukset, palkanlisät sekä lomarahat ja palkkojen sivukulut. Työssäolokuukaudet sisältävät myös kaikki palkalliset vapaat. Tarkempi henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille löytyy liitetiedoista. Talousarvion laatimisessa on arvioitu myös kunta-alan sopimuskorotusten vaikutuksia palkkakuluihin. Tiedossa olevien, talousarviovuodelle 2024 ajoittuvien korotusten perusteella sopimuskorotusten vaikutuksiin on varauduttu talousarviossa yhden prosentin palkankorotusvarauksella.

Kunnan henkilöstö (virat ja työsuhteet) 2022–2026

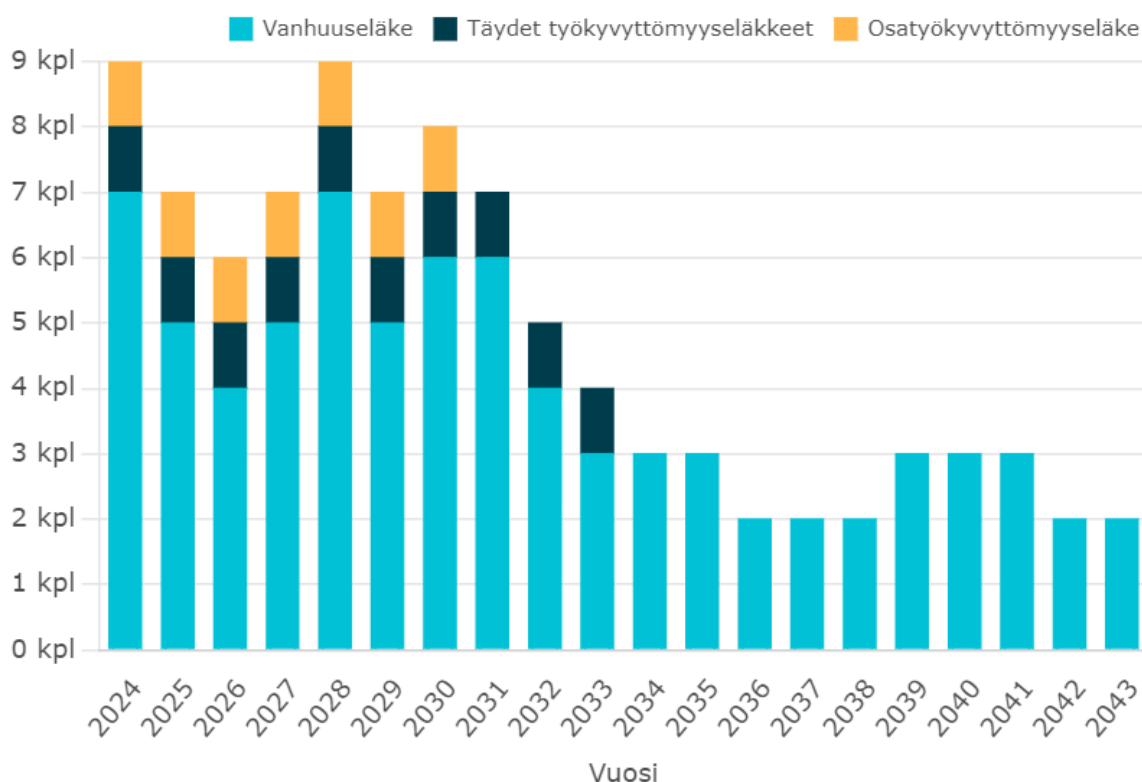
Vastuualue	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnanhallitus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallintopalvelut	7,98	7,79	7,24	7,24	7,24
Elinvoimapalvelut	6,00	5,75	6,00	8,30	8,00
Sivistyspalvelut	78,36	80,73	78,25	72,59	72,89
Tekniset palvelut	25,98	22,75	21,75	20,75	20,75
Yhteensä	119,32	118,02	114,24	109,88	109,88

TAULUKKO: Henkilötyövuodet 2022–2026.

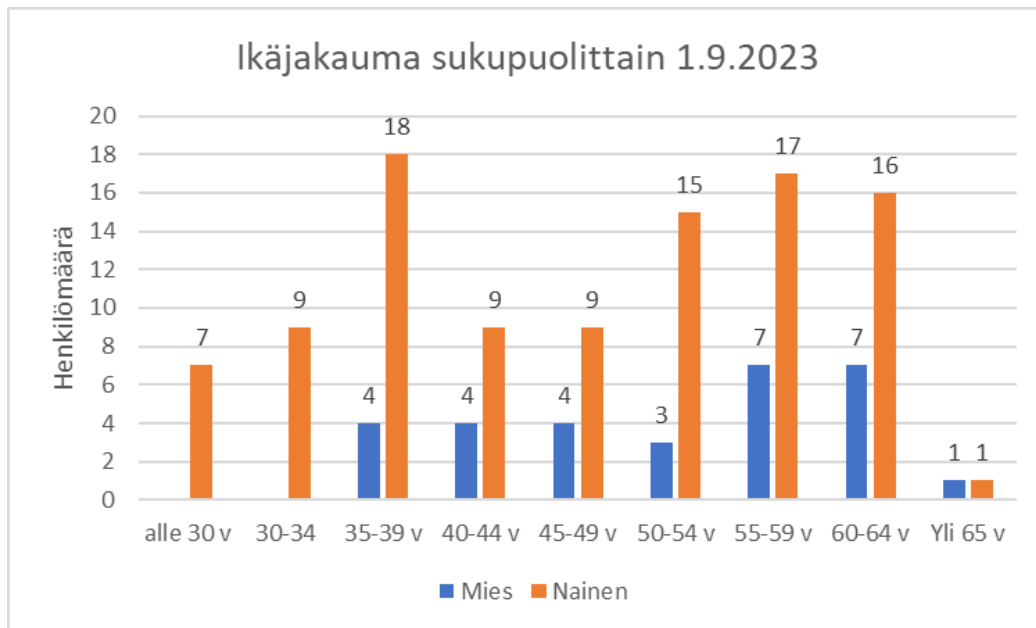
Kevan eläköitymisennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen eläkelajin mukaan. Ennuste perustuu vuoden 2023 maaliskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet. Täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet kuntoutustuet ja työuraeläkkeet. Osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Kevan ennusteen mukaan vuosien 2024–2029 eläkepoistumaksi arvioidaan 36 henkilöä (24 %). 1.9.2023 Paltamon kunnan henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

Eläköitymisennuste

TAULUKKO: Keva, Avaintiedot, Eläköitymisennuste.

TAULUKKO: Henkilöstön ikäjakauma sukupuolittain 1.9.2023.

Kuntastrategian mukaisesti yksi kehittyvän kunnan kriittisistä menestystekijöistä on työhyvinvointi ja työyhteisön toimintakulttuuri. Kunnan henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia kartoitettiin alkuvuonna 2023 teetetyn työhyvinvointikyselyn avulla ja seuraava kysely on tarkoitus toteuttaa vuonna 2025. Lokakuussa 2023 henkilöstölle teetettiin tasa-arvokysely, jota käytetään vuosien 2024 ja 2025 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjana. Vuonna 2024 henkilöstöllä on myös käytössään päivitetty henkilöstöopas.

Paltamon kunnan henkilöstösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmakaudella ja työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödynnetään sekä yksikkö- että kuntatason kehittämiskohteina. Esihenkilöiden tulee huolehtia työn hyvästä organisoinnista, asianmukaisista työoloista sekä siitä, että henkilöstö kokee hallitsevansa työnsä.

Työhyvinvointia tuetaan edelleen sähköisellä ePassi-henkilöstöedulla. Tarvittavista resursseista työntekijöiden koulutukseen pidetään huolta. Avoimella tiedottamisella ja kehityskeskusteluilla lisätään luottamusta ja yhteisöllisyyttä. Henkilöstön jaksaminen koko työuran keston ajan on vahva perustavoite. Henkilöstöllä on myös oma vastuu huolehtia omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja osaamisestaan.

2.4 Työllisyys ja elinkeinot

Syyskuussa 2023 Kainuussa oli 2 476 työtöntä työnhakijaa, mikä on 218 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Prosentuaalisesti tarkasteltuna pienentyminen oli ELY-keskusaluista toiseksi suurinta.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, eli työttömyysaste, oli Kainuussa lokakuun lopussa 8,1 prosenttia, mikä on saman verran kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömyys nousi yhden prosentin vuoden takaisesta.

Monet eri alat ovat edelleen kärsineet työvoimapulasta, ja syyskuussa lopussa useissa ammateissa oli vähemmän työttömiä työnhakijoita kuin avoimia paikkoja. Syyskuun aikana TE-palveluihin ilmoitettiin uusia avoimia työpaikkoja 794, mikä on 19 prosenttia vähemmän kuin vuosi sitten.

Vaikeinta oli löytää terveydenhuollon erityisasiantuntijoita, kuten lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja eläinlääkäreitä, teollisuustuotteiden kokoonpanijoita sekä suojele- ja vartiointityöntekijöitä.

(Työ- ja elinkeinoministeriö: Kainuun työllisyyskatsaus, syyskuu 2023)

2.5 Verotulot ja valtionosuudet

Paltamon tuloveroprosentti on tällä hetkellä 9,36 prosenttia. Vuoden 2024 tuloveroprosentiksi on päätetty 9,4 prosenttia. Kunnan talousarvion ja -suunnitelman verotuloennusteet perustuvat pääsääntöisesti kuntaliiton laatimiin ennusteisiin.

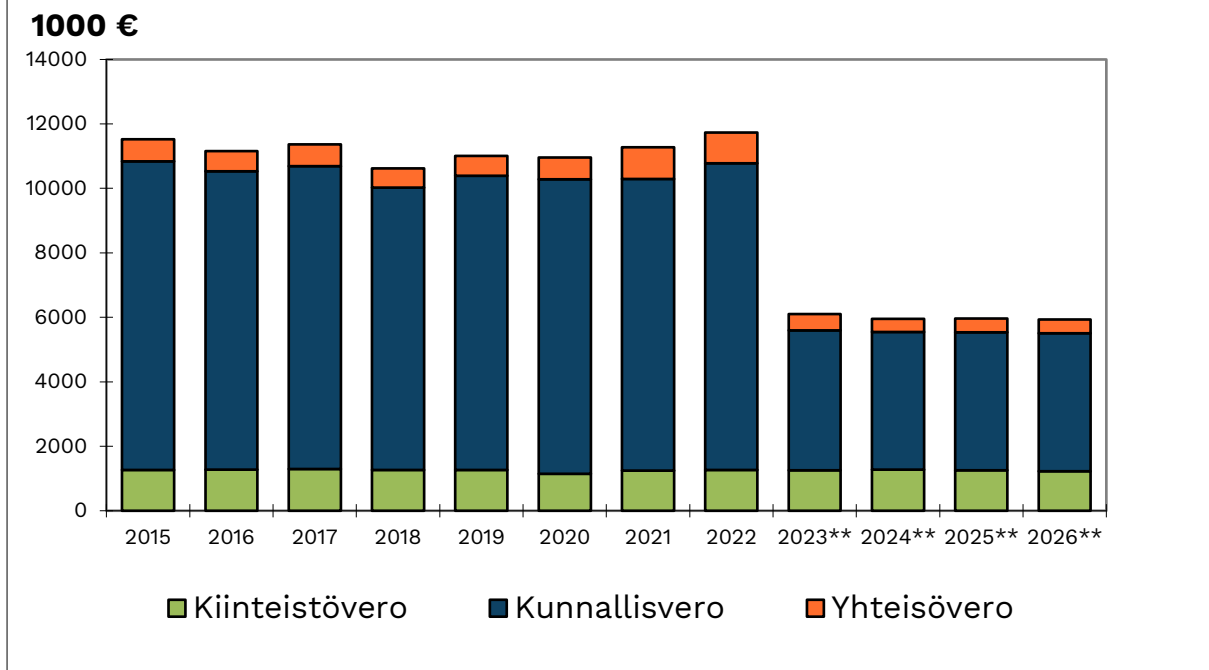
Kunnan oman arvion mukaan tuloveroa kertyisi 4 900 000 euroa vuonna 2024. Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 464 000 euroa ja kiinteistöverotuottoja 1 449 000 euroa vuonna 2024.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2024 ovat:

yleinen	1,10
maapohjan yleinen	1,30
vakituiset asunnot	0,60
muut asuinrakennukset	1,10
yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,20
voimalaitokset	3,10
rakentamattomat rakennuspaikat	4,50

Verotulokertymiä on esitetty seuraavassa kuvassa:

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015–2026

TAULUKKO: Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015–2026.

Talousarvion 2023 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkotietoihin. Valtionosuuksia arvioidaan saatavan vuonna 2024 yhteensä 2 142 178 euroa ja kotikuntakorvausta 357 074 euroa.

Talousarvion 2024 valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton 13.10.2023 julkaisemaan ennakkolliseen kuntakohtaiseen laskelmaan.

2.6 Talouden tasapainottamisohjelma 2020–2024

Paltamon kunnan talous on ollut lievästi ylijäämäinen vuoteen 2017 asti. Vuosina 2018–2020 talous kääntyi alijäämäiseksi ja vuoden 2021 muutettu talousarvio on alijäämäinen, samoin vuoden 2022 talousarvio. Vuoden 2023 talousarvio on ylijäämäinen: talousarvion vuosikate on 1,71 miljoonaa euroa positiivinen ja tulos 204 000 euroa ylijäämäinen.

Kuntalain mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja jos ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädettyt raja-arvot. Arviointimenettelyn käynnistäminen vaatisi, että kaikki neljä kriteeriä täyttyvät.

Kuntaliitto suosittaa, että kunnat tarkastelevat ja tunnistavat myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on määritelty ns. keltaiset valot, joiden täyttyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin. Paltamon kunnan osalta raja-arvojen ja keltaisten valojen toteutumista on simuloitu alla (punainen = kriisikuntakriteeri täyttyy, keltainen = raja-arvo lähellä täyttymistä). Paltamon kunnan osalta velkaantuneisuuden tunnusluku täyttää kriisikuntakriteerin raja-arvon molempina vuosina. Tuloveroprosentin taso on tarkkailtavalla tasolla. Alla esitetyistä tunnusluvuista on poistettu vuoden 2021 harkinnanvaraisen valtionosuuden vaikutus.

Tunnusluku	Raja-arvo (kriisi)	Raja-arvo (kelt.)	TP 2021	TP 2022
Konsernin kertynyt alijäämä	vähintään 500 € / as + 1000 € / as	vähintään 500 € / as	-450,1	-60,0
Konsernin vuosikate % poistoista	< 80 %	< 100 %	109,5 %	98,1 %
Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli k-a	22,01 %	21,51 %	22 %	22 %
Konsernin lainat ja vastuut €/as	> 50 % keskimääräisestä	> 25 % keskimääräisestä	12 986	13 465
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	< 1	0,80	0,64

TAULUKKO: Kriisikuntakriteerit.

Paltamon kunta on hakenut talouden tasapainoa vuonna 2019 laaditulla tasapainotusohjelmalla ja kehittämistoimilla. Tavoitteena on, että talouden tasapaino saavutetaan vuoteen 2024 mennessä. Taloutta heikentävät mm. investoinneista johtuvat lisääntyvät poistot ja verotulojen sekä valtionosuuksien muutokset.

Talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina keskitytään perusinfraan korjaamiseen ja pienempiin investointikohteisiin. Investointitasoa hillitään kunnan poistotason ja lainamäärän kasvun taittamiseksi.

2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalaki (410/2015) sisältää säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja taloudensuunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagoimista ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen, lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukainen toiminta, omaisuuden turvaaminen ja henkilöstön vastuullinen ja hyvän hallintotavan mukainen toiminta.

Sisäinen valvonta on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskien hallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimittavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskienhallintaa toteutetaan riskien arvioinneilla. Keskeistä on ennalta arvioida ja tunnistaa merkittävimmät riskikohteet ja niihin varautumalla ja ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä poistaa ja/tai minimoida niiden mahdolliset seuraamukset.

Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät osaksi strategia- ja talousarvioprosessia sekä toiminnan suunnittelua. Riskienhallinnan tulee ulottua kaikkiin riskiluokkiin sekä sisäisiin, että ulkoisiin. Lähtökohta on, että lautakunnat vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä raportoinnista.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat vastuualueineen:

Kunnanvaltuusto	Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta (Kuntalaki 14 §).
Kunnanhallitus	Vastuu kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, ohjeistamisesta, tuloksellisuuden varmistamisesta ja toimeenpanon valvonnasta (Kuntalaki 39 §).
Kunnanjohtaja, palvelu-aluejohtajat, vastuualueiden vastuuhenkilöt	Vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja vastuualueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Tulosityksiköiden esihenkilöt	Vastuu yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Konsernijohto	Vastuu konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.
Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat	Vastuu konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle kunnan konserniohjeiden mukaisesti.
Henkilöstö	Riskien tunnistaminen, arviointi, ennaltaehkäisy ja raportointi omissa tehtävissään. Toimiminen annettujen ohjeiden mukaan. Jokainen kunnan palveluksessa oleva pyrkii omalta osaltaan saavuttamaan yksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

3. PALTAMON KUNTASTRATEGIA 2022–2030 JA TALOUSSUUNNITTELUPROSESSI

Paltamon kunnanvaltuusto hyväksyi 13.12.2021 Paltamon kuntastrategian 2022–2030: Paltamo -ketteräliikkeinen edelläkävijä. Kuntastrategia kertoo, millainen kunta Paltamo haluaa olla vuonna 2030. Strategiaan on kirjattu yhteisten keskustelujen kautta syntyneet keskeiset arvot eli toimintaperiaatteet, joilla strategiaa toteutetaan. Strategiassa kuvattua visiota tavoitellaan kolmella strategisella painopisteellä, joita toteutetaan yhdessä valituilla strategisilla toimenpiteillä. Painopistealueet sisältävät kriittisiä menestystekijöitä, joihin organisaatio voi vaikuttaa ja joissa onnistuminen vaikuttaa ratkaisevasti pitemmällä aikavälillä organisaation menestymiseen.

Paltamo on hyvä, houkutteleva ja turvallinen kunta asua. Meillä arki on sujuvaa. Vuonna 2030 Paltamon kunta on aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä. Kunta luo edellytykset elinikäiselle oppimiselle, uusien yritysten syntymiselle ja ketterälle kehittämiselle.

3.1 Kuntaorganisaation arvot

Asukaslähtöisyys: Teemme asukkaiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja sujuvan arjen mahdollistamiseksi.

Rohkeus: Toimimme ennakkoluulottomasti, ratkaisukeskeisesti ja luovasti. Katsomme asioita laaja-alaisesti ja uhkien sijaan keskitymme mahdollisuuksiin. Yritteliäs ja positiivinen asenne heijastuu kaikessa kunnan toiminnassa ja kehittämisessä. Kokeilemme uusia toimintatapoja rohkeasti ja aloitteellisesti. Sisäinen yrittäjäyys on toimintatapamme.

Vastuullisuus: Teemme vastuullisia päätöksiä. Tuleville sukupolville turvataan hyvät elämisen mahdollisuudet. Päätöksenteossa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä kehitys sekä taloudellinen kestävyys. Palveluasenteenamme ovat asiakaskeskeisyys, joustavuus ja yksilöllisyys.

Yhteisöllisyys: Edistämme osallisuutta ja kehitämme moderneja viestintäkanavia. Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää. Päätöksenteko on julkisesti arvioitavissa ja mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen kunnan tulevaisuuden suunnan määrittelyyn. Tiedotamme aktiivisesti ja oikea-aikaisesti. Avoimuus luo luottamusta.

3.2 Kuntastrategian 2022–2030 toteuttamissuunnitelma 2024

ELINVOIMAN EDISTÄMISEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2024	Arviointi
Kestävän kehityksen kunta	<p>Tuulivoimainvestointeja on toteutunut kunnan alueella ja uusia on rakenteilla</p> <p>Hiilineutraalisuomi (Hinku) -verkoston kriteerien täytyminen</p> <p>Biotuotetehtaan ympärille on syntynyt monipuolista liiketoimintaa</p> <p>Kunnassa noudatetaan kiertotalouden periaatetta</p>	<p>Aktiivinen toiminta yhteistyöverkostoissa tuulivoimainvestointien edistämiseksi kunnan alueella sekä sujuvan kaavoitus- ja lupaprosessin mahdollistaminen</p> <p>Hinku-ilmastotiekartan mukaiset toimenpiteet</p> <p>Kunta edesauttaa kiertotalouteen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvän yritystoiminnan sekä biotuotetehtaan toimintaa tukevan yritystoiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle mm. teollisuusalueen suunnittelulla ja valmistelulla.</p> <p>Kiertotalous otetaan huomioon kunnan toiminnoissa</p>	<p>Käynnistyneet ja käynnissä olevat kaavoitushankkeet</p> <p>Toteutuneet toimenpiteet</p> <p>Teollisuusalueen rakentamisen eteneminen</p> <p>Jätteen määrän väheneminen</p> <p>Kierrätettävän materiaalin lisääminen</p>
Pito- ja vetovoima	<p>Nopeat tietoliikenneyhteydet koko kunnan alueella</p> <p>Kunnassa tarjolla etätyöpisteitä</p> <p>Kunnan perusinfra (kadut, verkostot, rakennukset) kunnossa</p> <p>Hyvä ja tunnettu imago</p> <p>Turvallinen asuinpaikka</p>	<p>Edistämme valokuituverkon laajentumista kunnan alueelle</p> <p>Järjestetään kirjastolle etätyömahdollisuus</p> <p>Suunnitelman mukaiset korjaukset ja parannukset sekä mahdolliset uudet investoinnit</p> <p>Hyödynnetään kunnan viestintäkanavia monipuolisesti ja viestitään aktiivisesti kunnan eri palveluista</p> <p>Edistämme uusien asukkaiden ja yritysten kotiutumista</p> <p>Siisti ja hoidettu asuinympäristö</p>	<p>Käynnistyvät valokuitu investointihankkeet</p> <p>Käytössä olevat etätyöpisteet</p> <p>Suunnitelman mukaiset korjaustoimenpiteet</p> <p>Näkyvyys mediassa</p> <p>Nettomuutto positiivinen</p> <p>Kuntalaiskokemus (kyselytulokset)</p>

	Hyvät matkailupalvelut	Matkailun kehittymisen edistäminen mm. kaavoituksella, reitistöillä, rakennetulla ympäristöllä sekä kunnan viestinnällä.	Matkailijamäärän kasvu
Yrittäjämönteinen kunta	<p>Business Kainuu - verkosto yritysten kasvun ja kehittymisen tukena</p> <p>Toimiva ja monipuolinen yritysverkosto</p> <p>Yrittäjyyskasvatus on kiinteä osa kunnan ja yritysten välistä yhteistyötä</p>	<p>Kunta osallistuu aktiivisesti Kainuun yhteiseen yritystoimintaa tukevan Business Kainuun toimintaan sekä osallistuu yhteisiin hankkeisiin ja toteuttaa myös itse elinvoimaa edistäviä hankkeita.</p> <p>Paltamon kehittyvät energiaratkaisut - hanke</p> <p>Lisäämme yrityslähtöisyyttä päätöksenteossa ja kunnan toiminnassa (mm. hankinnat, yritysneuvonta, toimitilat, tontit)</p> <p>Yrittäjyyskasvatustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti</p>	<p>Yrityksille tarjolla olevat palvelut</p> <p>Tuottavuuden nousu</p> <p>Uudet investointi-aiheet</p> <p>Yrityskylävierailut toteutetaan vuosittain sekä ala- että yläkoululaisille. Luukiossa järjestetään yritysluentoja.</p>

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2024	Arviointi
Hyvinvoivat asukkaat	<p>Paltamolaiset saavat asiakaslähtöiset hyvinvoinnin peruspalvelut oman kuntansa alueelta</p> <p>Yhteistyö hyvinvointi-alueen ja muiden toimijoiden kanssa on sujuvaa</p>	<p>Ennakoiva hyvinvointityö ja edunvalvonta</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa</p> <p>Yhdessä tekeminen eri toimijoiden kesken</p>	<p>THL:n terveysindikaattorit</p> <p>Kouluterveyskyselytulokset</p> <p>Asukaskyselyt</p>
Laadukas ja hyvä koulutus- polku sekä innovatiiviset oppimisympäristöt	<p>Varhaiskasvatus, perusopetus ja toinen aste toimivat saumattomasti yhteen</p> <p>Osaava, motivoitunut ja pysyvä henkilöstö</p> <p>Turvalliset, asianmukaiset ja muunneltavat tilat</p> <p>Innovatiiviset ja älykkäät oppimisympäristöt</p>	<p>Siirtymät ja nivelvaiheet hoidetaan yhteistyössä mallikkaasti</p> <p>Opiskelijahuoltopalvelut toimivat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja toimintatapoja kehitetään Kainuun sivistysjohtajien yhteistyöllä</p> <p>Maksuton varhaiskasvatus</p> <p>Henkilöstön rekrytointi ja koulutus tehdään suunnitelmallisesti</p> <p>Tilat pidetään kunnossa mahdollistaen innovatiivisen oppimisympäristön</p> <p>Pedagogisen ajattelun uudistaminen, oppimisympäristöjen kehittäminen ja henkilöstön koulutus yhteistyössä kainuulaisten oppilaitosten kanssa (DOK-hanke)</p> <p>Digipedagogiikan käyttöönoton tukeminen ja kehityssuunnitelmat (DOK-hanke)</p>	<p>Oppilaat siirtyvät varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja vuosiluokalta toiselle suunnitellusti</p> <p>Kouluterveyskyselytulokset ja keskeyttämistilastot</p> <p>Henkilöstöä on oikea määrä</p> <p>Henkilöstön koulutusmäärät</p> <p>Käyttäjäkysely</p> <p>Pedagoginen arviointi</p>

KEHITTYVÄN KUNNAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestyskijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2024	Arviointi
Osaava, sitoutunut ja kyvykäs henkilöstö ja johto	<p>Optimoitu resurssien käyttö</p> <p>Jatkuva työn ja ammattitaidon kehittäminen</p> <p>Palkitsemisjärjestelmä käytössä</p>	<p>Ajantasainen työnvaativuuden arviointi</p> <p>Ajantasaiset tehtäväkuvat</p> <p>Säännölliset kehityskeskustelut</p> <p>Säännölliset työhyvinvointikyselyt</p>	<p>Koulutuspäivät ja osallistuminen täydennyskoulutukseen</p> <p>Henkilöstön pysyvyys</p> <p>Työhyvinvointikyselyt ja niiden tulokset</p>
Työhyvinvointi ja työyhteisön toimintakulttuuri	<p>Hyvä fyysinen, henkinen ja sosiaalinen työkyky</p> <p>Hyvät ja ajantasaiset työtilat ja -välineet</p> <p>Hyvät työyhteisötaidot</p>	<p>Varhainen tuki ja työkyvyn hallinta</p> <p>Työkykyjohtamisen kehittäminen</p> <p>Työhyvinvoinnin tukeminen ePassilla</p> <p>Aktiivinen työyhteisötoimikunta</p> <p>Intranetin käytön edistäminen</p> <p>Toimivat sijaisjärjestelyt</p>	<p>Henkilöstöraportointi</p> <p>Työterveyshuollon raportointi</p> <p>Sairauspoissaolojen väheneminen</p> <p>ePassin käyttö</p>
Tasapainoinen konsernitalous	<p>Keskimääräistä alhaisempi tuloveroprosentti (Kainuutaso)</p> <p>Ylijäämäinen ja tasapainoinen talous</p> <p>Vuosikate kattaa nettoinvestoinnit</p> <p>Konsernin lainamäärä ja vastuut kestävällä tasolla</p>	<p>Palveluverkon- ja tason optimointi</p> <p>Hankerahoituksen hyödyntäminen</p> <p>Tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet</p> <p>Tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet</p> <p>Tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet</p>	<p>Tuloveroprosentti</p> <p>Toimintakatteen kasvu vs. verorahoituksen kasvu</p> <p>Tilikauden tulos</p> <p>Omavaraisuusaste</p> <p>Vuosikate vs. poistot</p> <p>Konsernin lainamäärä ja vastuut euroa / asukas</p> <p>Toimitilojen käyttöaste</p>

<p>Aktiivinen kunta-konserni</p>	<p>Konserni toteuttaa yhteistä strategiaa</p> <p>Tasapainoinen talous</p> <p>Yhteiskäytössä oleva henkilöstö</p> <p>Osaavat ja asiantuntevat konserniyhteisöjen hallituksen jäsenet</p>	<p>Yhteinen strateginen näkemys ja tavoite konsernitasolla</p> <p>Konserniohjeen päivittäminen ja sen aktiivinen sekä dokumentoitu toteuttaminen</p> <p>Palvelut tuotetaan soveltuvin osin yhdessä</p> <p>Aktiivinen omistajapolitiikka</p> <p>Hyväksytyt hallituksen jäsen (HHJ)-koulutukset</p>	<p>Vuosikertomusten arviointi</p> <p>Konserniohjeen noudattaminen</p>
<p>Digitalisaation edistäminen</p>	<p>Henkilöstöllä hyvät digitaidot</p> <p>Kunnan asiointipalvelut saatavilla sähköisinä palveluina</p> <p>Tietojohtaminen on aktiivista / tiedolla johtamisen alusta käytössä</p> <p>Operatiivisen toiminnan palveluiden ja työnkulkujen automatisointi ja digitalisointi (älykkäät järjestelmät)</p>	<p>Säännöllinen koulutus ja kannustaminen oman osaamisen päivittämiseen ja oman työn arviointiin</p> <p>Asiointiprosessien kehittäminen</p> <p>Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto</p> <p>Kuntalaisille järjestetään digitaitokoulutusta</p> <p>Tietovaraston rakentaminen aloitettu, tiedonhallinnan prosessimalli ja keskeiset tehtävät määritelty</p> <p>Digitaalisen palvelualueen suunnittelun aloittaminen</p> <p>Soveltuvien ohjelmistojen kartoittaminen</p>	<p>Koulutussuunnitelman toteutuksen seuraminen</p> <p>Digitaalisten palvelujen käyttöaste</p> <p>Automatisointitaso ja sen hyödyntäminen</p> <p>Päätöksenteko reaaliaikaista ja ennakoivaa</p> <p>Laajentamismahdollisuus kunnan muihin toimintoihin</p>

4. KUNTAKONSERNI

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä (48 §).

Konserniohjeessa kunnanvaltuusto on antanut konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ohjeet ja määritellyt, millaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitus-toiminnassa, riskienhallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Kuntakonsernin tytäryhteisöille asetetaan seuraavat tavoitteet:

- tilikauden tulos positiivinen
- poistot ja pakolliset varaukset tehdään tilinpäätöksessä täysimääräisinä
- kaikessa toiminnassa toimitaan asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti
- toiminnassa otetaan huomioon ensisijaisesti koko konsernin etu
- kunnanhallitus voi täydentää konsernille annettavia ohjeita ja tavoitteita toimintavuoden aikana.

PALTAMON KUNTAKONSERNI

TYTÄRYHTEISÖT	YHTEISYHTEISÖT	KUNTAYHTYMÄT
Kiinteistö Oy Paltamon Kiehininen 100 %	Kiinteistö Oy Rinneleijo 42,2 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä (Ekokymppi) 4,99 %
	Kiinteistö Oy Konttitie 30 %	Kainuun liitto 4,6 %

5. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan talousarvio on laadittu kuntalaissa esitetyllä rakenteella. Yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus yleiseen taloudelliseen tilanteeseen sekä kunnallistalouden kehitykseen, kunnan strategia ja strategiset tavoitteet sekä palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet. Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Vuoden 2023 toteuttamissuunnitelmassa kuvataan koko kunnan tasolla millä keskeisillä toimenpiteillä ja tavoitteilla talousarviovuonna toteutetaan kuntastrategiassa asetettuja painopisteitä ja tavoitteita.

Taloussuunnitelmaosan kaksi jälkimmäistä vuotta (2025–2026) ovat ohjeellisena noudatettavia.

5.1 Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää talousarvion määrärahat käyttötalouden osalta palvelualueittain. Palvelualueetta sitoo palvelualueen nettosumma, kuitenkin niin, että kunnanhallitus voi päättää palvelualueiden kesken muutoksista.

Kunnanhallitus jakaa talousarviovuoden alussa tehtävällä käyttösuunnitelmalla määrärahat palvelualueiden esityksestä niiden vastuualueille.

Investointiosan määrärahat ovat sitovia hankekohtaisten nettomenojen osalta.

5.2 Määrärahojen riittävyys

Palveluyksiköt ja kunnanhallitus ovat vastuussa toimialueidensa määrärahojen käytöstä kokonaisuutena ja määrärahojen riittävydestä sekä tulojen kertymisestä koko talousarviovuoden ajan. Toiminnassa huomioidaan kuitenkin ensisijaisesti kunnan kokonaistaloudellinen etu. Investointien suunnittelusta ja rahoituksesta vastaavat ao. yksiköt yhdessä teknisten palveluiden kanssa, joka vastaa niiden käytännön toteuttamisesta muutoin paitsi kaluston ja irtaimiston osalta.

Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on seurata ja valvoa talousarvion toteutumista. Tilivelvollisuutta ei voi, päinvastoin kuin toimivaltaa, delegoida edelleen. Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on siten ohjata ja seurata alaisten toimintaa ja henkilöstöä asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tulosalueen johtavat viranhaltijat (esittelijät sekä toimielinten tehtäväalueella itsenäisestä tulos-/vastuualueesta vastaavat viranhaltijat).

Hallintosäännön 70 §:n mukaisesti kunnanjohtaja päättää lainan tai muun rahoituksen ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Valtuusto valtuuttaa kunnanjohtajan siirtämään lyhytaikaista lainaa pitkäaikaiseksi lainaksi silloin, kun se on kunnan edun kannalta perusteltua.

Palvelualuejohtaja (kehitysjohtaja, hallintojohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja) päättää vastualueen määrärahojen jakamisesta tulosyksiköille vastuuhenkilöiden esityksen pohjalta.

Vastuuhenkilö päättää määrärahojen käytöstä tulosyksiköiden sisällä osatulosyksikköjen johdon esitysten pohjalta.

5.3 Käyttötalousosa

Käyttötalousosa sisältää palvelualuekohtaiset talousarviot. Palvelualueiden suunnitelmat sisältävät myös toiminnan kuvauksen, toimintaympäristön muutokset ja toimintaa kuvaavat tunnusluvut.

Käyttötalousosassa palvelualueittain kuvataan tarkemmalla tasolla kunkin palvelualueen tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma talousarviovuodelle. Palvelualueiden euromääräisissä yhteenveto-taulukoissa määrärahat sisältävät sisäiset menot ja tulot (esim. kiinteistö- ja ateriakulut), mutta eivät sisällä kustannuslaskennallisia eriä.

Käyttötalousosa jakaantuu hierarkkisesti seuraaviin tasoihin:

Esimerkki

Palvelualue	sivistyspalvelut
Vastuualue	peruskoulut
Tulosyksikkö	Kontiomäen koulu
Meno/tulolaji	palkat
Alaerittely	vakinaiset palkat

5.4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelmaosaan kootaan käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toimintatulot ja -menot sekä esitetään niiden lisäksi määrärahat ja tuloarviot sellaisista tuloslaskelmaan kirjattavista eristä, jotka ovat eri toimielimille ja palvelualueille yhteisiä. Tuloslaskelma osoittaa tulo-rahoituksen riittävyden palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelmapoistoihin.

5.5 Investointiosa

Investointiosassa esitetään kunnan investointimenot ja -tulot, jotka talousarviovuoden osalta eritellään hankekohtaisesti. Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille arvioidun aikataulun mukaan.

5.6 Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään tulorahoituksen riittävyyden lisäksi meno- ja tuloarviona pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman.

6. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
% muutos		-2,71 %	3,40 %	-6,85 %	-2,24 %
TOIMINTATUOTOT	5 817 150	5 659 523	5 858 435	5 482 999	5 362 718
Myyntituotot/Liikevaihto	2 614 013	1 532 976	1 874 986	1 589 636	1 517 436
Maksutuotot	163 714	199 125	167 625	138 625	137 625
Tuet ja avustukset	475 417	466 091	301 892	119 725	75 600
Muut toimintatuotot	2 564 006	3 461 331	3 513 932	3 635 013	3 632 057
Vuokratuotot	1 001 678	2 565 985	2 801 412	2 722 243	2 718 493
Muut tuotot	1 562 328	895 346	712 520	912 770	913 564
Valmistus omaan käyttöön	10 378				
% muutos		-55,31 %	0,59 %	-0,13 %	-0,33 %
TOIMINTAKULUT	-30 313 971	-13 546 004	-13 626 700	-13 609 289	-13 564 650
Henkilöstökulut	-6 506 661	-6 412 154	-6 289 079	-5 951 241	-5 959 970
Palkat ja palkkiot	-4 964 261	-5 107 758	-5 035 466	-4 755 089	-4 761 429
Henkilösivukulut	-1 542 400	-1 304 396	-1 253 613	-1 196 152	-1 198 541
Eläkekulut	-1 379 453	-1 073 736	-1 059 581	-1 012 891	-1 014 904
Muut henkilösivukulut	-162 947	-230 660	-194 032	-183 261	-183 637
Palvelujen ostot	-19 858 291	-3 224 639	-3 267 448	-3 603 596	-3 555 846
Asiakaspalvelujen ostot	-16 296 446	-570 760	-409 872	-576 362	-576 156
Muiden palvelujen ostot	-3 561 845	-2 653 879	-2 857 576	-3 027 234	-2 979 690
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 612 076	-1 611 074	-1 626 640	-1 527 280	-1 522 710
Ostot tilikauden aikana	-1 612 076	-1 611 074	-1 626 640	-1 527 280	-1 522 710
Avustukset	-385 579	-503 200	-415 617	-545 617	-545 617
Avustukset kotitalouksille	-88 000	-146 000	-88 000	-88 000	-88 000
Muut toimintakulut	-1 951 364	-1 794 937	-2 027 916	-1 981 555	-1 980 507
Vuokratulut	-1 907 589	-1 765 127	-1 964 346	-1 924 785	-1 924 337
Muut kulut	-43 775	-29 810	-63 570	-56 770	-56 170
% muutos		-67,79 %	-1,52 %	4,41 %	0,92 %
TOIMINTAKATE	-24 486 443	-7 886 481	-7 768 265	-8 126 290	-8 201 932
% muutos		-44,59 %	-2,82 %	1,42 %	1,75 %
VEROTULOT	12 641 895	7 005 000	6 813 000	6 911 000	7 034 000
% muutos		-83,89 %	-3,30 %	18,27 %	4,79 %
VALTIONOSUUDET	13 733 826	2 212 951	2 142 178	2 621 000	2 753 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-454 295	348 700	74 800	49 800	149 800
Korkotuotot	-3 969				
Muut rahoitustuotot	-228 981	551 470	328 000	253 000	303 000
Korkokulut	-219 915	-150 000	-250 000	-200 000	-150 000
Muut rahoituskulut	-1 430	-52 770	-3 200	-3 200	-3 200
% muutos		17,09 %	-33,17 %	13,31 %	16,10 %
VUOSIKATE	1 434 983	1 680 170	1 261 713	1 455 510	1 734 868
Poistot ja arvonalentumiset	-1 411 031	-1 524 993	-1 477 533	-1 506 401	-1 463 065
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 411 031	-1 524 993	-1 477 533	-1 506 401	-1 463 065
Tilinpäätössiirrot	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät	220 782				
Satunnaiset tuotot	220 782				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	264 413	173 843	-197 154	-32 225	290 469

TULOSLASKELMA (ulk)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
% muutos		-4,68 %	3,71 %	-15,37 %	-3,74 %
TOIMINTATUOTOT	3 924 561	3 741 000	3 885 284	3 367 789	3 246 512
Myyntituotot/Liikevaihto	2 120 358	1 532 976	1 874 986	1 589 636	1 517 436
Maksutuotot	163 714	199 125	167 625	138 625	137 625
Tuet ja avustukset	475 417	466 091	301 892	119 725	75 600
Muut toimintatuotot	1 165 073	1 542 808	1 540 781	1 519 803	1 515 851
Vuokratuotot	1 001 678	1 277 007	1 338 341	1 303 403	1 299 451
Muut tuotot	163 395	265 801	202 440	216 400	216 400
Valmistus omaan käyttöön	10 378				
% muutos		-59,09 %	0,22 %	-1,39 %	-0,40 %
TOIMINTAKULUT	-28 421 382	-11 627 481	-11 653 549	-11 494 079	-11 448 444
Henkilöstökulut	-6 506 661	-6 412 154	-6 289 079	-5 951 241	-5 959 970
Palkat ja palkkiot	-4 964 261	-5 107 758	-5 035 466	-4 755 089	-4 761 429
Henkilösivukulut	-1 542 400	-1 304 396	-1 253 613	-1 196 152	-1 198 541
Eläkekulut	-1 379 453	-1 073 736	-1 059 581	-1 012 891	-1 014 904
Muut henkilösivukulut	-162 947	-230 660	-194 032	-183 261	-183 637
Palvelujen ostot	-19 601 278	-2 845 579	-3 016 258	-3 166 116	-3 117 572
Asiakaspalvelujen ostot	-16 039 434	-191 700	-158 682	-138 882	-137 882
Muiden palvelujen ostot	-3 561 845	-2 653 879	-2 857 576	-3 027 234	-2 979 690
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 374 428	-1 360 589	-1 367 750	-1 268 390	-1 263 820
Ostot tilikauden aikana	-1 374 428	-1 360 589	-1 367 750	-1 268 390	-1 263 820
Avustukset	-385 579	-503 200	-415 617	-545 617	-545 617
Avustukset kotitalouksille	-88 000	-146 000	-88 000	-88 000	-88 000
Muut toimintakulut	-553 435	-505 959	-564 845	-562 715	-561 465
Vuokratulut	-509 660	-476 149	-501 275	-505 945	-505 295
Muut kulut	-43 775	-29 810	-63 570	-56 770	-56 170
% muutos		-67,79 %	-1,52 %	4,41 %	0,92 %
TOIMINTAKATE	-24 486 443	-7 886 481	-7 768 265	-8 126 290	-8 201 932
% muutos		-44,59 %	-2,82 %	1,42 %	1,75 %
VEROTULOT	12 641 895	7 005 000	6 813 000	6 911 000	7 034 000
% muutos		-83,89 %	-3,30 %	18,27 %	4,79 %
VALTIONOSUUEDET	13 733 826	2 212 951	2 142 178	2 621 000	2 753 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-454 295	348 700	74 800	49 800	149 800
Korkotuotot	-3 969				
Muut rahoitustuotot	-228 981	551 470	328 000	253 000	303 000
Korkokulut	-219 915	-150 000	-250 000	-200 000	-150 000
Muut rahoituskulut	-1 430	-52 770	-3 200	-3 200	-3 200
% muutos		17,09 %	-33,17 %	13,31 %	16,10 %
VUOSIKATE	1 434 983	1 680 170	1 261 713	1 455 510	1 734 868
Poistot ja arvonalentumiset	-1 411 031	-1 524 993	-1 477 533	-1 506 401	-1 463 065
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 411 031	-1 524 993	-1 477 533	-1 506 401	-1 463 065
Tilinpäätössiirrot	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät	220 782				
Satunnaiset tuotot	220 782				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	264 413	173 843	-197 154	-32 225	290 469

7. RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään tulorahoituksen korjauseurät ja satunnaiset tuotot.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä investointikohteisiin saadut rahoitusosuudet. Investointien rahavirta tarkoittaa, paljonko kunta rahoittaa nettomääräisesti investointeja.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Jos toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, tarkoittaa se, että tulorahoitus ei riitä kokonaan rahoittamaan investointeja tai lyhentämään lainoja.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	1 434 983	1 777 927	1 261 713	1 452 614	1 731 972
Satunnaiset erät	220 782	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	45 533	0	0	0	0
	1 701 298	1 777 927	1 261 713	1 452 614	1 731 972
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-2 318 558	-1 133 000	-712 000	-465 000	-1 145 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	107 442	132 000	103 000	52 000	158 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 810	170 420	75 000	70 000	70 000
	-2 231 926	-1 171 420	-684 000	-483 000	-1 057 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-530 628	606 507	577 713	969 614	674 972
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000	1 500 000	1 200 000	500 000	500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 323 343	-2 048 343	-1 690 000	-1 840 000	-1 890 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	750 000	400 000	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	1 426 657	-148 343	-490 000	-1 340 000	-1 390 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Rahoituksen rahavirta	1 426 657	-148 343	-490 000	-1 340 000	-1 390 000
Rahavarojen muutos	896 029	458 164	87 713	-370 386	-715 028

8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

8.1 Keskusvaalilautakunta

Tehtävä

Eduskuntavaalien, tasavallan presidentinvaalin, kuntavaalien, maakuntavaalien ja europarlamenttivaalien järjestäminen vaativat toimenpiteitä kunnassa. Kunta on velvollinen huolehtimaan keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle jälkikäteen kertakorvauksena eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toiminta vuonna 2024

Talousarviovuonna järjestetään presidentinvaalit 28.1.2024 ja europarlamenttivaalit 9.6.2024. Suunnitelmavuonna vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit 13.4.2025. Vuonna 2026 ei järjestä säännönmukaisia vaaleja.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	7 285	6 195	12 500	6 200	0
Myyntituotot/Liikevaihto	7 285	6 195	12 500	6 200	0
TOIMINTAKULUT	-12 375	-8 846	-23 751	-11 700	0
Henkilöstökulut	-9 538	-5 646	-11 681	-5 840	0
Palkat ja palkkiot	-9 061	-5 500	-11 424	-5 712	0
Henkilösivukulut	-477	-146	-257	-128	0
Eläkekulut	-398		-72	-36	0
Muut henkilösivukulut	-79	-146	-185	-92	0
Palvelujen ostot	-1 964	-1 550	-8 170	-3 910	0
Asiakaspalvelujen ostot	-316				
Muiden palvelujen ostot	-1 648	-1 550	-8 170	-3 910	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-773	-500	-2 300	-1 150	0
Ostot tilikauden aikana	-773	-500	-2 300	-1 150	0
Muut toimintakulut	-101	-1 150	-1 600	-800	0
Vuokrakulut	-101	-1 100	-1 600	-800	0
Muut kulut		-50			
TOIMINTAKATE	-5 090	-2 651	-11 251	-5 500	0
VUOSIKATE	-5 090	-2 651	-11 251	-5 500	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 090	-2 651	-11 251	-5 500	0

8.2 Kunnanvaltuusto

Tehtävä

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja rahoituksesta. Valtuusto jakaantuu 1.1.2023 kahteen valiokuntaan: elinvoimavaliokunta ja hyvinvointivaliokunta.

KUNNANVALTUUSTO (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTAKULUT	-74 192	-68 529	-71 901	-71 419	-71 422
Henkilöstökulut	-21 895	-22 476	-23 017	-23 055	-23 054
Palkat ja palkkiot	-20 814	-21 160	-21 880	-21 880	-21 880
Henkilösivukulut	-1 081	-1 316	-1 137	-1 175	-1 174
Eläkekulut	-972	-755	-802	-840	-839
Muut henkilösivukulut	-109	-561	-335	-335	-335
Palvelujen ostot	-13 799	-12 650	-11 650	-11 650	-11 650
Muiden palvelujen ostot	-13 799	-12 650	-11 650	-11 650	-11 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-541	-1 600	-1 900	-1 900	-1 900
Ostot tilikauden aikana	-541	-1 600	-1 900	-1 900	-1 900
Muut toimintakulut	-37 957	-31 803	-35 334	-34 814	-34 818
Vuokrakulut	-37 957	-31 803	-35 334	-34 814	-34 818
TOIMINTAKATE	-74 192	-68 529	-71 901	-71 419	-71 422
VUOSIKATE	-74 192	-68 529	-71 901	-71 419	-71 422
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-74 192	-68 529	-71 901	-71 419	-71 422

8.3 Kunnanhallitus

Tulosalueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Paltamon kunnan tehtävänä on suorittaa kunnan toimialaan kuuluvat perustehtävät ja ohjata kunnan kehitystä muuttuviin oloihin mukautuen. Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisesta ja kehittämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan ja kuntakonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kunnan talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kunnan yleistä etua. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Sen lisäksi kunnanhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kunnan maapolitiikkaa ja kaavoitusta, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa. Kunnanhallituksen menoista maksetaan Kuntaliiton jäsenmaksu.

Toiminta vuonna 2024

Vesi- ja kaukolämpölaitoksen osalta jatketaan yhtiöittämisselvitystä. Jatkotoimenpiteet linjataan vuonna 2024 selvityksen pohjalta.

KUNNANHALLITUS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	-18 212	90 420	75 000	70 000	70 000
Myyntituotot/Liikevaihto	400				
Maksutuotot	-414				
Muut toimintatuotot	-18 198	90 420	75 000	70 000	70 000
Muut tuotot	-18 198	90 420	75 000	70 000	70 000
TOIMINTAKULUT	-263 052	-353 196	-342 565	-347 561	-347 555
Henkilöstökulut	-147 518	-148 583	-157 258	-157 518	-157 510
Palkat ja palkkiot	-124 718	-122 360	-130 408	-130 408	-130 408
Henkilösivukulut	-22 800	-26 223	-26 849	-27 109	-27 101
Eläkekulut	-19 532	-21 399	-22 492	-22 752	-22 744
Muut henkilösivukulut	-3 268	-4 824	-4 357	-4 357	-4 357
Palvelujen ostot	-65 807	-142 380	-145 150	-142 650	-142 650
Asiakaspalvelujen ostot			-1 000	-1 200	-1 200
Muiden palvelujen ostot	-65 807	-142 380	-144 150	-141 450	-141 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 630	-1 500	-5 850	-3 350	-3 350
Ostot tilikauden aikana	-6 630	-1 500	-5 850	-3 350	-3 350
Avustukset	-15 704	-30 000	-10 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-27 394	-30 733	-24 307	-24 043	-24 045
Vuokrakulut	-24 149	-24 183	-22 257	-21 993	-21 995
Muut kulut	-3 245	-6 550	-2 050	-2 050	-2 050
TOIMINTAKATE	-281 264	-262 776	-267 565	-277 561	-277 555
Rahoitustuotot ja -kulut	-41				
Muut rahoituskulut	-41				
VUOSIKATE	-281 305	-262 776	-267 565	-277 561	-277 555
Satunnaiset tuotot ja kulut/Satunnaiset erät	220 782				
Satunnaiset tuotot	220 782				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-60 523	-262 776	-267 565	-277 561	-277 555

8.4 Tarkastuslautakunta

Tehtävä

Tarkastuslautakunta on kunnanvaltuuston asettama, kuntalain 121 §:ään perustuva lautakunta. Se valmistelee kunnanvaltuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Ulkoisen tilintarkastuksen hoitaa julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Tilintarkastus hoidetaan kuntalain, hyvän tilintarkastustavan ja yhteisössä käytettyjen standardien mukaisesti. Varsinaisia tilintarkastuspäiviä on 10 pv / vuosi + lautakuntatyöskentely.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTAKULUT	-18 481	-19 811	-19 528	-19 535	-19 534
Henkilöstökulut	-3 989	-3 079	-4 103	-4 110	-4 109
Palkat ja palkkiot	-3 740	-2 900	-3 900	-3 900	-3 900
Henkilösivukulut	-249	-179	-203	-210	-209
Eläkekulut	-215	-102	-143	-150	-149
Muut henkilösivukulut	-34	-77	-60	-60	-60
Palvelujen ostot	-14 117	-16 437	-14 800	-14 800	-14 800
Muiden palvelujen ostot	-14 117	-16 437	-14 800	-14 800	-14 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-279	-70	-400	-400	-400
Ostot tilikauden aikana	-279	-70	-400	-400	-400
Muut toimintakulut	-97	-225	-225	-225	-225
Vuokrakulut	-96	-225	-225	-225	-225
Muut kulut	0				
TOIMINTAKATE	-18 481	-19 811	-19 528	-19 535	-19 534
VUOSIKATE	-18 481	-19 811	-19 528	-19 535	-19 534
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 481	-19 811	-19 528	-19 535	-19 534

8.5 Lupa- ja valvontalautakunta

Tehtävä

Lupa- ja valvontalautakunta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista asioista, lukuun ottamatta hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristötarkastajalle kuuluvista tehtävistä.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	66				
Muut toimintatuotot	66				
Muut tuotot	66				
TOIMINTAKULUT	-2 630	-4 052	-3 774	-3 778	-3 778
Henkilöstökulut	-1 945	-1 752	-2 104	-2 108	-2 108
Palkat ja palkkiot	-1 875	-1 650	-2 000	-2 000	-2 000
Henkilösivukulut	-70	-102	-104	-108	-108
Eläkekulut	-65	-59	-73	-77	-77
Muut henkilösivukulut	-5	-43	-31	-31	-31
Palvelujen ostot	-600	-2 220	-1 620	-1 620	-1 620
Muiden palvelujen ostot	-600	-2 220	-1 620	-1 620	-1 620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-80	-50	-50	-50
Ostot tilikauden aikana		-80	-50	-50	-50
Muut toimintakulut	-85				
Muut kulut	-85				
TOIMINTAKATE	-2 564	-4 052	-3 774	-3 778	-3 778
VUOSIKATE	-2 564	-4 052	-3 774	-3 778	-3 778
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 564	-4 052	-3 774	-3 778	-3 778

8.6 Hallintopalvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on hallintojohtaja.

Vastualueet

Yleinen hallinto, toimistopalvelut, tieto-, talous- ja palkkahallinnot, hankintojen koordinointi, yleiset henkilöstöasiat, vaalien järjestäminen sekä joukko- ja asiointiliikenne.

Tehtävä

Hallintopalvelut tuottaa luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdolle sekä kunnan eri palvelualueille tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti talous-, henkilöstö- ja palkkahallinnon, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen palveluita sekä muita yleisiä toimistopalveluita. Hallintopalvelut vastaa vaalien järjestämisestä sekä koordinoi asiointiliikennepalveluita Paltamon kunnan haja-asutusalueen asukkaille.

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Vuonna 2024 otetaan käyttöön sähköinen arkisto hyödyntäen maakunnallista yhteistyötä järjestelmän käyttöönotossa. Osana projektia selvitetään eri palvelun tuottajien palvelut sähköiseen arkistointiin liittyen mukaan lukien Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin palvelu.

Monetra Oulu Oy on tuottanut 1.1.2020 alkaen keskitetyt tukipalvelut talous- ja palkkahallinnon osalta Kainuun kunnille (pl. Hyrynsalmi ja Kajaani). Talousarviovuoden aikana kehitetään Paltamon kunnan sisäisiä taloushallinnon palveluja, prosesseja ja toimintoja yhteistyössä Monetra Oulu Oy:n kanssa.

Henkilöstöhallinnon toiminnan painopisteenä on henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja moniammatillisen yhteistyön kehittäminen.

Kainuun liiton jäsenkunnat ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Jäsenkuntien maksuosuuden suuruus määräytyy edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaisessa suhteessa. Paltamon kunnan maksuosuus vuodelle 2024 on 115 045 euro. Hallintopalvelut vastaa Kainuun liitto -kuntayhtymän toiminnan ja talouden seurannasta.

Paltamon kunnalla ja Kainuun ELY-keskuksella on voimassa oleva sopimus joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta. Paltamon kunta on sitoutunut rahoittamaan oman osuutensa sopimukseen liittyvän optiovuoden kustannuksista ajalla 5.6.2023–2.6.2024.

HALLINTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	143 861	35 700	48 200	21 200	21 200
Myyntituotot/Liikevaihto	1 204	2 500			
Tuet ja avustukset	52 585	32 000	47 000	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	90 073	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	90 073	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-17 353 669	-1 256 764	-1 237 040	-1 252 653	-1 252 417
Henkilöstökulut	-630 024	-378 202	-380 640	-381 069	-380 828
Palkat ja palkkiot	-269 712	-301 214	-303 620	-303 620	-303 620
Henkilösivukulut	-360 312	-76 988	-77 020	-77 449	-77 208
Eläkekulut	-354 826	-64 088	-65 219	-65 648	-65 407
Muut henkilösivukulut	-5 486	-12 900	-11 802	-11 802	-11 802
Palvelujen ostot	-16 624 453	-807 118	-786 375	-799 375	-799 375
Asiakaspalvelujen ostot	-15 859 373				
Muiden palvelujen ostot	-765 080	-807 118	-786 375	-799 375	-799 375
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 217	-7 070	-9 850	-9 850	-9 850
Ostot tilikauden aikana	-18 217	-7 070	-9 850	-9 850	-9 850
Avustukset	-100				
Muut toimintakulut	-80 875	-64 374	-60 175	-62 359	-62 364
Vuokrakulut	-77 696	-62 324	-59 175	-61 359	-61 364
Muut kulut	-3 180	-2 050	-1 000	-1 000	-1 000
TOIMINTAKATE	-17 209 808	-1 221 064	-1 188 840	-1 231 453	-1 231 217
Rahoitustuotot ja -kulut	-85				
Muut rahoitustuotot	-85				
VUOSIKATE	-17 209 893	-1 221 064	-1 188 840	-1 231 453	-1 231 217
Poistot ja arvonalentumiset	-14 306	-15 113	-18 350	-21 267	-21 267
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 306	-15 113	-18 350	-21 267	-21 267
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-17 224 199	-1 236 177	-1 207 190	-1 252 720	-1 252 484

HALLINTOPALVELUT (ulk)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	143 861	35 700	48 200	21 200	21 200
Myyntituotot/Liikevaihto	1 204	2 500			
Tuet ja avustukset	52 585	32 000	47 000	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	90 073	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	90 073	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-17 307 832	-1 220 640	-1 193 465	-1 206 894	-1 206 653
Henkilöstökulut	-630 024	-378 202	-380 640	-381 069	-380 828
Palkat ja palkkiot	-269 712	-301 214	-303 620	-303 620	-303 620
Henkilösivukulut	-360 312	-76 988	-77 020	-77 449	-77 208
Eläkekulut	-354 826	-64 088	-65 219	-65 648	-65 407
Muut henkilösivukulut	-5 486	-12 900	-11 802	-11 802	-11 802
Palvelujen ostot	-16 624 453	-807 118	-786 375	-799 375	-799 375
Asiakaspalvelujen ostot	-15 859 373				
Muiden palvelujen ostot	-765 080	-807 118	-786 375	-799 375	-799 375
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 217	-7 070	-9 850	-9 850	-9 850
Ostot tilikauden aikana	-18 217	-7 070	-9 850	-9 850	-9 850
Avustukset	-100				
Muut toimintakulut	-35 038	-28 250	-16 600	-16 600	-16 600
Vuokrakulut	-31 859	-26 200	-15 600	-15 600	-15 600
Muut kulut	-3 180	-2 050	-1 000	-1 000	-1 000
TOIMINTAKATE	-17 163 971	-1 184 940	-1 145 265	-1 185 694	-1 185 453
Rahoitustuotot ja -kulut	-85				
Muut rahoitustuotot	-85				
VUOSIKATE	-17 164 056	-1 184 940	-1 145 265	-1 185 694	-1 185 453
Poistot ja arvonalentumiset	-14 306	-15 113	-18 350	-21 267	-21 267
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 306	-15 113	-18 350	-21 267	-21 267
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-17 178 362	-1 200 053	-1 163 615	-1 206 961	-1 206 720

8.7 Elinvoimapalvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on kehitysjohtaja.

Vastualueet

Yrityspalvelut, maaseutupalvelut, työllisyyspalvelut, elinvoiman kehittämishankkeet, markkinointiviestintä sekä kulttuuri- ja tapahtumatuotanto.

Tehtävä

Elinvoimapalvelut kehittää kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta sekä luo edellytyksiä asumiselle ja yritystoiminnalle. Toiminnan tarkoituksena on saada Paltamoon lisää asukkaita, yrityksiä ja työpaikkoja sekä verotuloja.

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Yrityspalvelut

Toimitaan yritysten kumppanina ja tuotetaan neuvontapalveluja yhteistyössä yritystoimintaa tukevien verkostojen kanssa. Yrityksille on tarjolla yrityspalveluseteli toiminnan kehittämisen tueksi, messuavustus sekä Yritystulkki-lomakkeiden käyttöoikeus kunnan palvelusivuston kautta. Kunta järjestää yhteistyössä Paltamon yrittäjät ry:n kanssa säännöllisesti aamu- /iltapäiväkahvitilaisuuksia vaihtuvin teemoin.

Markkinointiviestintä ja kulttuuri- ja tapahtumatuotanto

Viestinnässä toteutetaan viestintäsuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Uutena viestintäkanavana hyödynnetään Paltamo-app:ia. Kunnan sosiaalisen median kanavina käytetään Facebookia ja Instagramia. Palvelusivustoa ylläpidetään pääasiallisena ulkoisen viestinnän materiaalien julkaisualustana ja kuntatiedotetta julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi kesälehti julkaistaan yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa. Kunta julkaisee uutiskirjettä yrityksille noin 5–10 kertaa vuodessa.

Tapahtumia sekä muuta kulttuuri- ja tapahtumatuotantoa, kuten kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä sivistyspalvelujen eri yksiköiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Paltamon kunnan kulttuuritoiminnan toteutuksessa huomioidaan myös Kainuun kulttuuriohjelma 2022–2025 sekä Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki tapahtumien suunnittelu.

Uutena avustuksena kokeillaan alustavasti kaksi vuotta (v. 2024–2025) kyläyhdistysten aktivointitukea, joka rahoitetaan rahastovaroista.

Maaseutupalvelut

Hoidetaan lakisääteiset maataloushallinnon tehtävät ostopalveluna vuonna 2012 alkaneella ja 2023 päivitetyllä yhteistoimintamallilla, jossa järjestämisvastuu on Puolangan kunnalla. Lomituspalvelut on hoitanut vuoden 2023 alusta alkaen Muhoksen kunta, joka vastaa lomituspalveluista koko Pohjois-Suomen alueella. Kuntakohtaisesti varaudutaan ostolomitusten kuntaosuuteen. Maatiloille on vuoden 2024 alusta käytössä kunnan myöntämä kalkitustuki, jolla halutaan kannustaa vähentämään maaperästä aiheutuvia vesistö- ja ilmastopäästöjä sekä parantamaan peltojen viljelyominaisuuksia.

Elinvoimapalveluiden hankkeet

Yrityspalvelujen tueksi on saatu JTF-rahoitusta Paltamon kehittyvät energiaratkaisut -hankkeelle, ajalle 1.9.2023–31.12.2024. Hankkeen aloitusaikataulu siirtyi loppuvuoteen 2023 hankkeen rahoituspäätöksen aikataulusta johtuen. Vastaavasti hanketta jatketaan sen loppupäästä vuoden 2025 puolelle. Hankkeelle on palkattu kokoaikainen projektipäällikkö. Hankkeen tavoitteena on mm. kartoittaa Paltamoon suunnitteilla olevan biotuotetehtaan ylijäämälämmön ja sivuvirtojen hyödyntämistä. Hanke tuottaa vaihtoehtoiset ratkaisut kunnan kaukolämpö- ja jätevesien käsittelyratkaisuksi investointi- ja operointikustannuksineen, tarvittavine lupaprosesseineen ja aikatauluineen päätöksentekoa varten. Hanke edistää myös kuntaan sijoituvia mahdollisia uusiutuvan energian tuotannon ja varastoinnin ratkaisuja ja investointeja. Hankkeella kartoitetaan näistä kiinnostuneita uusia yrityksiä ja edesautetaan investointien sijoittumista Paltamoon.

Lisäksi kunta osallistuu omarahoitusosuudella muiden hallinnoimiin hankkeisiin, joista jo päätöksen saaneet hankkeet on listattu erilliseen talousarviokirjan liitteenä olevaan hankesuunnitelma - taulukkoon. Elinvoimapalvelujen projektit -kustannuspaikalle on lisäksi budjetoitu kunnan osuus Oulujärvi Leaderin ja Kalaleaderin vuosittaisesta rahoituksesta.

Työllisyyspalvelut

Tuotetaan työllisyyden kuntakokeilulain mukaisia viranomaispalveluita sekä muita kunnan työllisyyspalveluita Paltamossa sekä sopimusperusteisesti Hyrynsalmella ja Ristijärvellä sekä eläke- ja kuntoutuslääkärin palveluita myös Puolangalla. Paltamon kunta on mukana Kainuun työllisyyden kuntakokeilussa 1.3.2021–31.12.2024. Kokeilut jatkuvat siihen saakka, kun TE-palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. TE-palvelujen siirtoa valmistellaan yhteistyössä Kainuun kuntien sekä Taivalkosken ja Kuusamon, TE-palvelujen ja ELY-keskuksen kanssa. Valmistelussa työvoimaviranomaisen henkilöasiakaspalvelut ollaan Kainuun pienten kuntien (Paltamo, Ristijärvi, Hyrynsalmi) osalta alustavasti järjestämässä yhteistyössä niin, että Paltamo toimii niiden osalta palveluntuottajana vuoden 2025 alusta. Palvelujen tuottamisesta tehdään delegoituisopimukset työllisyysalueen ja palvelujen tuottajien (kuntien) kesken. Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen yhteistoimintasopimus liitteenä on hyväksytty kunnanhallituksessa 10.10.2023.

Kunnalla on sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa kierrätysmyymälätoiminnasta Paltamossa, ja kunta on järjestänyt tilan myymälän käyttöön. Ristijärven 4H-yhdistys työllistää paltamolaisia työttömiä kierrätysmyymälään sekä muihin tehtäviin mm. palkkatuella, työkokeiluun ja kuntouttavaan työtoimintaan. Kunta tukee nuorten työllistymistä tarjoamalla kesätöitä kunnan toimipisteissä sekä kesätyöpaikkatuen yrityksiin tai yhdistyksiin työllistyville paltamolaisille opiskelijoille.

Lisäksi kunta on saanut Paltamon työvoimayhdistyksen lakkautuksen yhteydessä rahastoidun määrärahan, jonka käytöstä on tehty sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa. Rahaston varoilla voidaan tukea Paltamolaisia yhdistyksiä työttömien palkkatukityöllistämässä.

Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuus on budjetoitu työllisyyspalvelujen hallinnon kustannuspaikalle.

ELINVOIMAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	129 725	118 641	167 372	147 500	147 500
Myyntituotot/Liikevaihto	650				
Tuet ja avustukset	68 447	43 641	91 372	17 500	17 500
Muut toimintatuotot	60 628	75 000	76 000	130 000	130 000
Muut tuotot	60 628	75 000	76 000	130 000	130 000
TOIMINTAKULUT	-770 164	-924 974	-940 484	-1 412 964	-1 381 941
Henkilöstökulut	-332 353	-396 986	-412 441	-503 973	-503 947
Palkat ja palkkiot	-274 733	-316 443	-329 351	-401 777	-401 777
Henkilösivukulut	-57 620	-80 543	-83 090	-102 196	-102 170
Eläkekulut	-48 640	-66 990	-70 288	-86 579	-86 553
Muut henkilösivukulut	-8 981	-13 553	-12 802	-15 617	-15 617
Palvelujen ostot	-179 982	-230 483	-236 029	-496 100	-465 100
Asiakaspalvelujen ostot		-35 000	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-179 982	-195 483	-236 029	-496 100	-465 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 621	-11 250	-15 250	-13 550	-13 550
Ostot tilikauden aikana	-10 621	-11 250	-15 250	-13 550	-13 550
Avustukset	-199 953	-243 700	-233 617	-353 617	-353 617
Muut toimintakulut	-47 254	-42 555	-43 147	-45 724	-45 727
Vuokrakulut	-46 389	-42 555	-43 147	-45 724	-45 727
Muut kulut	-865				
TOIMINTAKATE	-640 439	-806 333	-773 112	-1 265 464	-1 234 441
VUOSIKATE	-640 439	-806 333	-773 112	-1 265 464	-1 234 441
Poistot ja arvonalentumiset		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Suunnitelman mukaiset poistot		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-640 439	-809 333	-776 112	-1 268 464	-1 237 441

ELINVOIMAPALVELUT (ulk)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	129 725	118 641	167 372	147 500	147 500
Myyntituotot/Liikevaihto	650				
Tuet ja avustukset	68 447	43 641	91 372	17 500	17 500
Muut toimintatuotot	60 628	75 000	76 000	130 000	130 000
Muut tuotot	60 628	75 000	76 000	130 000	130 000
TOIMINTAKULUT	-729 528	-893 319	-908 137	-1 384 040	-1 353 014
Henkilöstökulut	-332 353	-396 986	-412 441	-503 973	-503 947
Palkat ja palkkiot	-274 733	-316 443	-329 351	-401 777	-401 777
Henkilösivukulut	-57 620	-80 543	-83 090	-102 196	-102 170
Eläkekulut	-48 640	-66 990	-70 288	-86 579	-86 553
Muut henkilösivukulut	-8 981	-13 553	-12 802	-15 617	-15 617
Palvelujen ostot	-179 982	-230 483	-236 029	-496 100	-465 100
Asiakaspalvelujen ostot		-35 000	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-179 982	-195 483	-236 029	-496 100	-465 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 621	-11 250	-15 250	-13 550	-13 550
Ostot tilikauden aikana	-10 621	-11 250	-15 250	-13 550	-13 550
Avustukset	-199 953	-243 700	-233 617	-353 617	-353 617
Muut toimintakulut	-6 618	-10 900	-10 800	-16 800	-16 800
Vuokrakulut	-5 753	-10 900	-10 800	-16 800	-16 800
Muut kulut	-865				
TOIMINTAKATE	-599 803	-774 678	-740 765	-1 236 540	-1 205 514
VUOSIKATE	-599 803	-774 678	-740 765	-1 236 540	-1 205 514
Poistot ja arvonalentumiset		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Suunnitelman mukaiset poistot		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-599 803	-777 678	-743 765	-1 239 540	-1 208 514

8.8 Sivistyspalvelut

Palvelualueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on sivistysjohtaja.

Vastualueet

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, kansalaisopisto, kirjasto, nuorisotoimi, liikuntapalvelut, maahanmuuttajapalvelut ja veteraanitoiminta.

Tehtävä

Sivistyspalvelut tarjoaa ja kehittää kasvatus- ja opetuspalveluita sekä vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti ja kattavasti koko kunnassa kuntalaisen ja ennen kaikkea lapsen ja nuoren etu huomioon ottaen.

SIVISTYSPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	946 384	945 106	878 401	797 056	675 931
Myyntituotot/Liikevaihto	456 509	382 250	582 356	611 306	535 306
Maksutuotot	142 151	170 625	143 625	114 625	113 625
Tuet ja avustukset	340 976	387 450	151 420	70 125	26 000
Muut toimintatuotot	6 748	4 781	1 000	1 000	1 000
Vuokratuotot	376	600			
Muut tuotot	6 372	4 181	1 000	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-6 901 761	-7 068 112	-7 007 391	-6 709 415	-6 706 573
Henkilöstökulut	-4 237 067	-4 369 024	-4 187 761	-3 868 744	-3 883 552
Palkat ja palkkiot	-3 383 776	-3 470 688	-3 344 577	-3 084 727	-3 096 705
Henkilösivukulut	-853 291	-898 336	-843 184	-784 017	-786 847
Eläkekulut	-737 611	-736 865	-713 251	-664 186	-666 551
Muut henkilösivukulut	-115 679	-161 471	-129 933	-119 830	-120 296
Palvelujen ostot	-1 068 967	-1 162 755	-1 243 154	-1 340 914	-1 327 932
Asiakaspalvelujen ostot	-376 000	-473 460	-408 872	-575 162	-574 956
Muiden palvelujen ostot	-692 967	-689 295	-834 282	-765 752	-752 976
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-235 242	-204 167	-194 290	-176 430	-171 730
Ostot tilikauden aikana	-235 242	-204 167	-194 290	-176 430	-171 730
Avustukset	-81 923	-138 500	-78 000	-81 000	-81 000
Avustukset kotitalouksille	-78 101	-133 000	-72 000	-75 000	-75 000
Muut toimintakulut	-1 278 562	-1 193 666	-1 304 186	-1 242 327	-1 242 359
Vuokratulut	-1 268 227	-1 189 666	-1 289 036	-1 234 127	-1 234 359
Muut kulut	-10 335	-4 000	-15 150	-8 200	-8 000
TOIMINTAKATE	-5 955 377	-6 123 006	-6 128 990	-5 912 359	-6 030 642
Rahoitustuotot ja -kulut	-60				
Muut rahoitustuotot	0				
Muut rahoituskulut	-59				
VUOSIKATE	-5 955 437	-6 123 006	-6 128 990	-5 912 359	-6 030 642
Poistot ja arvonalentumiset	-64 442	-55 447	-57 247	-57 247	-57 247
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 442	-55 447	-57 247	-57 247	-57 247
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 019 879	-6 178 453	-6 186 237	-5 969 606	-6 087 889

SIVISTYSPALVELUT (ulk)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	945 379	945 106	878 401	797 056	675 931
Myyntituotot/Liikevaihto	456 509	382 250	582 356	611 306	535 306
Maksutuotot	142 151	170 625	143 625	114 625	113 625
Tuet ja avustukset	340 976	387 450	151 420	70 125	26 000
Muut toimintatuotot	5 743	4 781	1 000	1 000	1 000
Vuokratuotot	376	600			
Muut tuotot	5 367	4 181	1 000	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-5 529 933	-5 642 280	-5 571 295	-5 126 268	-5 122 450
Henkilöstökulut	-4 237 067	-4 369 024	-4 187 761	-3 868 744	-3 883 552
Palkat ja palkkiot	-3 383 776	-3 470 688	-3 344 577	-3 084 727	-3 096 705
Henkilösivukulut	-853 291	-898 336	-843 184	-784 017	-786 847
Eläkekulut	-737 611	-736 865	-713 251	-664 186	-666 551
Muut henkilösivukulut	-115 679	-161 471	-129 933	-119 830	-120 296
Palvelujen ostot	-873 027	-842 995	-991 964	-903 434	-889 658
Asiakaspalvelujen ostot	-180 060	-153 700	-157 682	-137 682	-136 682
Muiden palvelujen ostot	-692 967	-689 295	-834 282	-765 752	-752 976
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-235 181	-204 167	-194 290	-176 430	-171 730
Ostot tilikauden aikana	-235 181	-204 167	-194 290	-176 430	-171 730
Avustukset	-81 923	-138 500	-78 000	-81 000	-81 000
Avustukset kotitalouksille	-78 101	-133 000	-72 000	-75 000	-75 000
Muut toimintakulut	-102 734	-87 594	-119 280	-96 660	-96 510
Vuokrakulut	-92 400	-83 594	-104 130	-88 460	-88 510
Muut kulut	-10 335	-4 000	-15 150	-8 200	-8 000
TOIMINTAKATE	-4 584 554	-4 697 174	-4 692 894	-4 329 212	-4 446 519
Rahoitustuotot ja -kulut	-60				
Muut rahoitustuotot	0				
Muut rahoituskulut	-59				
VUOSIKATE	-4 584 614	-4 697 174	-4 692 894	-4 329 212	-4 446 519
Poistot ja arvonalentumiset	-64 442	-55 447	-57 247	-57 247	-57 247
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 442	-55 447	-57 247	-57 247	-57 247
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 649 055	-4 752 621	-4 750 141	-4 386 459	-4 503 766

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Varhaiskasvatus

Paltamon varhaiskasvatuksen painopistealueena on tukea terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja sekä strategian mukaisesti edistää digitaalisten taitojen kehittymistä. Tavoitteena on lisätä lasten ja huoltajien osallisuuden toteutumista varhaiskasvatuksessa. Lisäksi tavoitteena on lisätä henkilöstön digitaitoja koulutuksen avulla sekä lisäämällä digitaalisia laitteita.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan edelleen lapsen varhaiskasvuspäivän liikunnallistamista. Panostamme luonto- ja ulkoliikuntaan. Yksiköt ovat mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteuttamisessa. Ohjelman tavoitteena on kehittää yksiköiden toimintatapoja ja toimintaympäristöä toiminnallisemmaksi ja liikunnallisemmaksi pienten tavoiteaskeleiden kautta.

Kiusaamista ja loukkaavaa käytöstä ehkäisevään työhön panostetaan vahvasti. Lapsia ohjataan ja tuetaan itsesätelyn sekä tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittymisessä. Varhaiskasvatus on edustettuna kunnan kiusaamisen ehkäisy työryhmässä, jotta ympäristöjen toimintatavat ovat yhtenäiset lapsen koko oppimisen polun ajan.

Huoltajien tietoturvalle viestintäkanavaksi tarkoitetun TinyApp-sovelluksen käyttöä jatketaan varhaiskasvatuksessa. Sovellus toimii myös työkaluna varhaiskasvatustoiminnan laadukkaaseen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin pohjautuen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Päiväkotien välistä yhteistyötä tiivistetään edelleen vuorosuunnittelun osalta. Vuorohoitoa toteutetaan keskitetysti yhdessä päiväkodissa kerrallaan, ja päiväkotien työntekijät liikkuvat yksiköiden välillä tarpeen mukaan. Perhepäivähoitoryhmien vähentyessä Valkolokin tiloille on edelleen käyttöä kirkonkylällä edellisen vuoden syntyvyyden ollessa noin 15 lasta.

Henkilöstön koulutuksien sisällöissä panostetaan tuen tarpeiden tunnistamisen ja tuen toteuttamisen osaamisen vahvistamiseen. Varhaiserityisopettajan työpanoksen puuttuessa muun henkilöstön osaamisen merkitys korostuu.

VARHAISKASVATUS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	243 224	281 200	119 000	94 000	94 000
Myyntituotot/Liikevaihto	9 586				
Maksutuotot	83 695	130 000	95 000	70 000	70 000
Tuet ja avustukset	149 891	151 200	24 000	24 000	24 000
Muut toimintatuotot	52		0	0	0
Muut tuotot	52		0	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 678 463	-1 831 642	-1 710 100	-1 538 501	-1 538 977
Henkilöstökulut	-1 270 481	-1 357 870	-1 301 538	-1 111 326	-1 111 663
Palkat ja palkkiot	-996 012	-1 082 002	-1 039 331	-885 969	-886 287
Henkilösivukulut	-274 469	-275 868	-262 207	-225 357	-225 376
Eläkekulut	-240 194	-229 530	-221 808	-190 920	-190 926
Muut henkilösivukulut	-34 276	-46 338	-40 399	-34 438	-34 450
Palvelujen ostot	-115 135	-162 133	-110 361	-145 161	-145 308
Asiakaspalvelujen ostot	-56 718	-91 963	-46 921	-81 721	-81 868
Muiden palvelujen ostot	-58 417	-70 170	-63 440	-63 440	-63 440
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 828	-26 450	-22 350	-22 950	-22 850
Ostot tilikauden aikana	-18 828	-26 450	-22 350	-22 950	-22 850
Avustukset	-78 101	-85 000	-72 000	-75 000	-75 000
Avustukset kotitalouksille	-78 101	-85 000	-72 000	-75 000	-75 000
Muut toimintakulut	-195 918	-200 189	-203 851	-184 064	-184 156
Vuokratkulut	-191 605	-198 689	-200 981	-181 194	-181 286
Muut kulut	-4 314	-1 500	-2 870	-2 870	-2 870
TOIMINTAKATE	-1 435 239	-1 550 442	-1 591 100	-1 444 501	-1 444 977
Rahoitustuotot ja -kulut	-59				
Muut rahoitustuotot					
Muut rahoituskulut	-59				
VUOSIKATE	-1 435 299	-1 550 442	-1 591 100	-1 444 501	-1 444 977
Poistot ja arvonalentumiset	-14 441	-7 231	-7 231	-7 231	-7 231
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 441	-7 231	-7 231	-7 231	-7 231
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 449 740	-1 557 673	-1 598 331	-1 451 732	-1 452 208

Perusopetus

Yhteisinä painopistealueina ovat oppilashuoltoa koskevien palvelujen kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemisen ja siihen puuttumisen toimenpideohjelman mukainen toiminta sekä perusopetuslain muutoksiin vastaaminen. Lisäksi edistetään toimintatapoja, joilla oppilaiden ja opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia koulu yhteisönsä toimintaan vahvistetaan ja oppilaiden tunne koulu yhteisön jäsenenä kasvaa. Tavoitteenamme on lisätä opetuspalveluiden kaikilla tasoilla palvelujen loppukäyttäjien osallisuutta ja tarkoituksenmukaista osallistumista.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tarvetta on vaikea määrittellä, koska palvelutarpeen muutokset voivat olla nopeita.

Henkilöstön koulutussuunnittelua vahvistetaan ja systematisoidaan. Tavoitteena on tunnistaa nykyistä paremmin eri työntekijäryhmien koulutustarpeet. Samalla vahvistetaan yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Lisäksi tavoitteena on lisätä strategian mukaisesti henkilöstön digitaitoja koulutuksen avulla. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään kaikilla vuosiluokilla ja sähköisen opetusmateriaalin käyttöä perusopetuksessa lisätään.

Kontiomäen koulun vuoden 2024 painopistealueisiin kuuluu esi- ja perusopetuksen yhteistyön tiivistäminen. Tavoitteena on myös kehittää ko. yhteistyötä koko kunnassa koulujen välisellä yhteistyöllä suunnitelmallisesti.

Tunne- ja tietoisuustaitoihin panostetaan läpileikkausperiaatteella eri oppiaineissa sekä erillisillä tunnetunneilla ja -kerhoilla. Myös vanhemmille suunnattua ohjausta koulun taholta on luvassa kevätlukukaudella 2024.

Kiusaamisen ehkäisyn ja mahdollisten kiusaamistilanteiden selvittelyyn otetaan käyttöön SoPu-malli, johon selvittelyn lisäksi kuuluu seuranta.

Digitalisaatiota opetuksessa kehitetään edelleen niin opettajien osaamiseen panostamisen kuin käytännön opetusmenetelmien kautta.

Kuntastrategian mukaiset asiakaslähtöisyys ja sujuva arki otetaan huomioon koulun toimintaa suunniteltaessa ja järjestettäessä (mm. apip-toiminta, kerhot).

Korpitien koulussa laaja-alaisina osaamisen teemoina painottuvat lukuvuonna 2023–2024 ajattelu ja oppiminen, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä tieto- ja viestintäteknikka. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen haetaan uusia toimintamalleja.

Korpitien ala- ja yläkoululla pidetään kerran kuukaudessa tunne- ja vuorovaikutusaiheinen oppitunti. Seurannan ja arvioinnin perusteella päätetään jatkosta keväällä 2024.

Oppilaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi Korpitien koululla otetaan käyttöön kiusaamisen ennaltaehkäisemisen ja puuttumisen työtapana SoPu (sovitaan puhumalla). Valittu opettajatiimi ottaa käsitteeseen toistuvan kiusaamistapauksen. Selvittelyä voi pyytää opettaja, huoltaja tai oppilas. Konseptiin kuuluu myös seuranta.

Korpitien koululla rohkaistaan ja kannustetaan opettajia tekemään yhteistyötä keskenään. Opettajia rohkaistaan mm. tekemään suunnittelutyötä yhdessä, järjestämään vuosiluokkiin sitomatonta opetusta sekä organisoimaan yhteisiä opetustuokioita.

Keskeisenä päämääränä Korpitien koululla on hyvän luokkahengen kehittäminen. Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta sekä koulunuorisotyöntekijä osaltaan ovat rakentamassa toimintatapoja ryhmäytymiseen ja yhteishengen vahvistamiseen.

PERUSOPETUS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	564 409	473 949	571 126	586 431	499 806
Myyntituotot/Liikevaihto	404 034	350 000	499 006	529 006	479 006
Maksutuotot	27 952	16 800	20 800	20 800	20 800
Tuet ja avustukset	127 946	103 368	51 320	36 625	0
Muut toimintatuotot	4 477	3 781			
Vuokratuotot	310	600			
Muut tuotot	4 167	3 181			
TOIMINTAKULUT	-3 592 262	-3 577 934	-3 579 093	-3 561 987	-3 545 904
Henkilöstökulut	-2 005 651	-2 065 426	-1 952 037	-1 853 495	-1 852 063
Palkat ja palkkiot	-1 621 958	-1 636 063	-1 558 781	-1 477 640	-1 476 580
Henkilösivukulut	-383 693	-429 363	-393 256	-375 855	-375 483
Eläkekulut	-327 978	-346 788	-332 666	-318 419	-318 088
Muut henkilösivukulut	-55 714	-82 575	-60 590	-57 436	-57 395
Palvelujen ostot	-827 234	-835 507	-900 592	-1 012 076	-1 000 380
Asiakaspalvelujen ostot	-280 312	-331 207	-303 730	-420 144	-419 709
Muiden palvelujen ostot	-546 922	-504 300	-596 862	-591 932	-580 671
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-137 327	-94 100	-91 430	-82 340	-79 340
Ostot tilikauden aikana	-137 327	-94 100	-91 430	-82 340	-79 340
Avustukset	-700				
Muut toimintakulut	-621 351	-582 901	-635 034	-614 076	-614 121
Vuokratulut	-617 819	-582 901	-632 174	-611 216	-611 261
Muut kulut	-3 532		-2 860	-2 860	-2 860
TOIMINTAKATE	-3 027 853	-3 103 985	-3 007 967	-2 975 556	-3 046 098
VUOSIKATE	-3 027 853	-3 103 985	-3 007 967	-2 975 556	-3 046 098
Poistot ja arvonalentumiset	-42 928	-41 213	-43 013	-43 013	-43 013
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 928	-41 213	-43 013	-43 013	-43 013
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 070 781	-3 145 198	-3 050 980	-3 018 569	-3 089 111

Lukio-opetus

Paltamon lukion opetuksessa painotetaan oppiaineiden hyvää hallintaa ja tarjotaan opiskelijoille mahdollisuuksia jatko-opintovalmiuksiensa kehittämiseen. Koulua kehitetään monipuolisena yleislukiona, jossa on laaja opintotarjonta. Opetuksessa painotetaan kansainvälisyyttä, yrittäjäyyttä ja teknologiaosaamista. Lukio hyödyntää toiminnassaan monipuolisia työskentelytapoja ja verkostoitumisen tarjoamia mahdollisuuksia. Paltamon lukio on mukana Finest Future -ohjelmassa, jossa tarjotaan ulkomaisille opiskelijoille mahdollisuutta tulla opiskelemaan Paltamon lukioon. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös muiden järjestöjen kautta hakeutuvia opiskelijoita.

Paltamon lukion tavoitteena on edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja tukea heitä opinnoissaan yhä paremmin. Lukioiden toimintakulttuurissa painotetaan vahvemmin opiskelijoiden osallisuutta, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja monimuotoisuutta yksilölliset tarpeet samalla huomioon ottaen. Eri-tyisopetusta lisättiin lukiossa lukuvuoden 2023–2024 alussa ja opiskelijoille tarjotaan kahdesti viikossa mahdollisuus opiskella laaja-alaisen erityisopettajan johdolla tukipajassa.

Paltamon lukio tekee yhteistyötä Kainuun toisten lukioiden kanssa. Paltamon lukio, Suomussalmen lukio ja Puolangan lukio ovat sopineet yhteistyösopimuksella etäopetuksen järjestämisestä. Yhdessä Kainuun kaikkien lukioiden kanssa suunnitellaan mm. yhteistä rahoituksen hakua lukion opiskelijoiden oppimisen tukemiseksi.

Paltamon lukio jatkaa yhteistyön suunnittelua Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa opetussisältöjen laajentamiseksi esimerkiksi peliohjelmoinnissa. Suunnitelmissa on mm. kurkistusopintoja ammattikorkeakouluopintoihin. Paltamon lukiolaisille on tarjottu ohjelmoinnista ja robotiikasta kurssia omalla kurssitarjottimella. Syksyllä 2023 aloittaneet lukion opiskelijat voivat suorittaa valinnaisina opintoina ajokorttikurssin.

Kansainvälisyysshanke Erasmus+ (Your future is in your hand) vuosille 2022–2024 jatkuu lukuvuoden aikana. Paltamon lukio koordinoi hanketta, johon on saatu Opetushallituksen hankeavustusta 60 000 euroa. Yhteistyömaat ovat Suomi, Italia, Unkari ja Turkki.

LUKIO-OPETUS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	13 565	16 790	4 600	3 800	3 800
Myyntituotot/Liikevaihto	3 270	8 000	3 800	3 800	3 800
Maksutuotot	1 805				
Tuet ja avustukset	8 018	8 790	800	0	0
Muut toimintatuotot	472				
Muut tuotot	472				
TOIMINTAKULUT	-657 804	-644 657	-630 128	-661 485	-666 709
Henkilöstökulut	-380 307	-369 693	-321 644	-351 020	-357 649
Palkat ja palkkiot	-315 530	-293 106	-256 846	-279 840	-285 140
Henkilösivukulut	-64 777	-76 587	-64 798	-71 180	-72 509
Eläkekulut	-53 900	-63 649	-54 814	-60 303	-61 426
Muut henkilösivukulut	-10 877	-12 938	-9 984	-10 877	-11 083
Palvelujen ostot	-37 582	-52 390	-65 901	-83 677	-83 459
Asiakaspalvelujen ostot	-25 896	-34 590	-38 721	-57 797	-57 879
Muiden palvelujen ostot	-11 686	-17 800	-27 180	-25 880	-25 580
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 280	-22 250	-19 000	-11 700	-10 500
Ostot tilikauden aikana	-17 280	-22 250	-19 000	-11 700	-10 500
Muut toimintakulut	-222 636	-200 324	-223 583	-215 088	-215 101
Vuokrakulut	-222 461	-200 324	-223 433	-214 938	-214 951
Muut kulut	-175		-150	-150	-150
TOIMINTAKATE	-644 239	-627 867	-625 528	-657 685	-662 909
VUOSIKATE	-644 239	-627 867	-625 528	-657 685	-662 909
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-644 239	-627 867	-625 528	-657 685	-662 909

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön kurssitoimintaa Paltamossa ja Ristijärvellä. Kurseilla ja luennoilla edistetään kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Vapaan sivistystyön opetus on lakiin perustuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on edistää koulutuksellista tasa-arvoa. Näin ollen kurssimaksut pyritään pitämään sellaisina, ettei opiskelijan varallisuus olisi esteenä osallistumiselle. Kulujen kasvaessa kurssimaksuja nostetaan maltillisesti. Lukuvuonna 2024–2025 kausikortin hinta tulee olemaan 80 euroa/69 euroa ja kurssikortin hinta 40 euroa. Eläkeläiset ja työttömät saavat kausikorttinsa edullisemmin Opetushallituksen opintoseteliavustuksen turvin. Lisäksi olemme mukana Kaikukortti-verkostossa.

Opetusohjelma ilmestyy kansalaisopiston verkkokauppaan kesäkuussa ja samalla alkaa ilmoittautuminen. Näin ohjelma on asiakkaiden saatavilla hyvissä ajoin ennen kauden alkua ja markkinointiin jää enemmän aikaa. Painettua opetusohjelmaa ei enää jaeta koteihin. Tulosteena ohjelmaa jaetaan alkusyksystä kirjastoihin ja kauppoihin.

Verkko-opetuksen määrää lisätään entisestään ja maksuttomat verkkoluennot pysyvät ohjelmassa. Asiakaskysely toteutetaan keväällä 2024. Sähköisen opintokortin käyttöönotto on ajankohtainen syksyllä 2024. Pienimuotoisia näyttelyitä järjestetään Paltamon kunnantalolla sekä Paltamon ja Ristijärven kirjastoissa pitkin vuotta. Opettajia ja opintoryhmiä kannustetaan järjestämään omia pienimuotoisia konsertteja ja tapahtumia.

KANSALAIPOISTO (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	52 685	48 000	51 000	46 000	44 000
Myyntituotot/Liikevaihto	22 810	23 000	23 000	22 000	21 000
Maksutuotot	26 959	23 000	26 000	22 000	21 000
Tuet ja avustukset	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Muut toimintatuotot	915				
Muut tuotot	915				
TOIMINTAKULUT	-399 324	-381 005	-412 285	-397 999	-385 443
Henkilöstökulut	-288 907	-270 283	-296 880	-284 540	-272 558
Palkat ja palkkiot	-230 317	-215 443	-237 070	-226 840	-217 300
Henkilösivukulut	-58 590	-54 840	-59 809	-57 700	-55 258
Eläkekulut	-51 379	-45 613	-50 595	-48 882	-46 812
Muut henkilösivukulut	-7 210	-9 227	-9 215	-8 817	-8 446
Palvelujen ostot	-40 732	-44 550	-38 060	-38 060	-38 060
Asiakaspalvelujen ostot	-9 382	-6 500	-6 500	-6 500	-6 500
Muiden palvelujen ostot	-31 350	-38 050	-31 560	-31 560	-31 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 140	-2 312	-1 700	-1 950	-1 500
Ostot tilikauden aikana	-3 140	-2 312	-1 700	-1 950	-1 500
Muut toimintakulut	-66 546	-63 860	-75 645	-73 449	-73 325
Vuokratkulut	-65 457	-62 360	-74 095	-72 349	-72 425
Muut kulut	-1 089	-1 500	-1 550	-1 100	-900
TOIMINTAKATE	-346 639	-333 005	-361 285	-351 999	-341 443
VUOSIKATE	-346 639	-333 005	-361 285	-351 999	-341 443
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-346 639	-333 005	-361 285	-351 999	-341 443

Kirjastopalvelut

Kirjastolla on kaksi toimipistettä: pääkirjasto ja kirjastoauto. Asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistavan järjestelmän ansiosta pääkirjasto on käytettävissä viikon jokaisena päivänä. Lisäksi kirjastoauto kiertää haja-asutusalueella kahtena arkipäivänä viikossa (61 pysäkkiä).

Kirjastotoimen tavoitteena on edistää kuntalaisten sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kokoelmien ja palvelujen lisäksi kirjasto tarjoaa myös tilansa. Aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi todettuja tapoja ovat esimerkiksi tapahtumat ja näyttelyt, joiden määrää pyritään lisäämään ja monipuolistamaan.

Toiminnallisesti Paltamon kirjasto on osa koko Kainuun laajuista Kainet-kirjastot verkostoa, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä. Yhteistyötä naapurikuntien kanssa jatketaan mm. markkinoinnissa, palveluissa, hankinnoissa ja aineiston kuvailussa. Myös henkilökunnan osalta laki antaa kunnalle mahdollisuuden sopia kirjastotoimen järjestämisestä yhdessä muiden kuntien kanssa.

KIRJASTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 384	2 375	2 675	2 625	2 625
Myyntituotot/Liikevaihto	1 561	1 250	1 550	1 500	1 500
Maksutuotot	114	125	125	125	125
Muut toimintatuotot	708	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut tuotot	708	1 000	1 000	1 000	1 000
TOIMINTAKULUT	-221 710	-217 032	-233 662	-217 955	-217 951
Henkilöstökulut	-100 185	-93 290	-104 807	-93 073	-93 069
Palkat ja palkkiot	-75 845	-74 361	-83 693	-74 200	-74 200
Henkilösivukulut	-24 341	-18 929	-21 114	-18 873	-18 869
Eläkekulut	-21 872	-15 744	-17 861	-15 989	-15 985
Muut henkilösivukulut	-2 469	-3 185	-3 253	-2 884	-2 884
Palvelujen ostot	-15 264	-23 490	-25 250	-21 750	-21 750
Asiakaspalvelujen ostot					
Muiden palvelujen ostot	-15 264	-23 490	-25 250	-21 750	-21 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 745	-48 350	-48 300	-48 410	-48 410
Ostot tilikauden aikana	-45 745	-48 350	-48 300	-48 410	-48 410
Muut toimintakulut	-60 516	-51 902	-55 305	-54 722	-54 722
Vuokrakulut	-60 498	-51 902	-55 305	-54 722	-54 722
Muut kulut	-18				
TOIMINTAKATE	-219 327	-214 657	-230 987	-215 330	-215 326
VUOSIKATE	-219 327	-214 657	-230 987	-215 330	-215 326
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-219 327	-214 657	-230 987	-215 330	-215 326

Musiikkiopisto

Musiikkiopistopalvelut ostetaan Kajaanin musiikkiopistolta.

MUSIIKKIOPISTO (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTAKULUT	-11 410	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000
Palvelujen ostot	-11 410	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000
Asiakaspalvelujen ostot	-3 155	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000
Muiden palvelujen ostot	-8 255				
TOIMINTAKATE	-11 410	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000
VUOSIKATE	-11 410	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 410	-6 000	-10 000	-9 000	-9 000

Nuorisotoimi

Paltamon kunnan nuorisotoimen toiminta on vuonna 2024 monipuolista, mukaansa tempaavaa ja innostavaa. Nuoret pääsevät vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorisotyö tukee lapsia ja nuoria kasvussa ja kehityksessä, edistää mielenterveyttä, auttaa tekemään terveellisiä valintoja ja luo turvallista arkea. Koulunuorisotyötä tehdään kouluissa. Nuorisiohjaajat kouluttautuvat monin eri tavoin mahdollisuuksien mukaan, mikä mahdollistaa nuorisotoiminnan kehittämisen ja toimisen monesta eri näkökulmasta.

Nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti toimivat aktiivisesti.

Nuorisotyö järjestää koulujen loma-ajoille monipuolista ohjelmaa ja tapahtumia. Nuorisotyö tuo myös esille vaikeampia aiheita, järjestää valistustapahtumia, edistää tasa-arvoa ja moninaisuutta. Nuorisotyö toimii monialaisessa yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa ja tekee yhteistyötä myös kolmannen sektorin kanssa. Etsivä nuorisotyö ostetaan kuntaan Kajaanilta.

Hyvinvointityö

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista seurataan valtakunnallisilla mittareilla. Osoittimina ja arviointimittareina toimivat valtakunnalliset indikaattoritiedot, jotka pohjautuvat tilastokeskuksen, sotkanet.fi:n, TEAviisarin ja kouluterveyskyselyn tuloksiin. Indikaattoritiedot löytyvät kokonaisuudessaan hyvinvointisuunnitelmasta ja niitä päivitetään vuosittaisissa raporteissa.

HYTE-kerroin on kannustin kunnille, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan eri osaluueilla ja indikaattoritiedoilla mitattuna aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön palvelualueiden tekemisiin. Paltamon HYTE-kertoimen arvio vuodelle 2024 on 60 932 euroa, vuonna 2023 se oli 53 196 euroa (<https://vm.fi/valtionosuuslaskelmia>). HYTE-kertoimen tuomaa rahaa ei ole korvamerkitty hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyöhön.

Liikuntatoimi

Korpitien monitoimikeskuksen ja Kontiomäen koulun tilat mahdollistavat monipuolisen liikuntatarjonnan lähellä sijaitsevien ulkoliikuntapaikkojen kanssa yhteistyössä kansalaisopiston ja eri toimijoiden kanssa. Liikunnallista elämäntapaa edistetään luomalla edellytyksiä mm. maksuttomalla kuntosalilla, pitämällä huolta jo olemassa olevista liikuntatiloista sekä tarjoamalla uusia liikuntapaikkoja. Vuonna 2024 on tarkoitus rakentaa kuntoportaat ja tarjota mahdollisuus avantointiin kolmannen sektorin kanssa. Liikunnan edistämiseen haetaan hankerahaa.

VAPAA-AIKAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	55 546	68 792	75 000	9 200	1 700
Myyntituotot/Liikevaihto	675				
Maksutuotot	1 626	700	1 700	1 700	1 700
Tuet ja avustukset	53 120	68 092	73 300	7 500	0
Muut toimintatuotot	124				
Vuokratuotot	66				
Muut tuotot	58				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-273 527	-313 799	-356 103	-260 365	-280 585
Henkilöstökulut	-155 511	-186 297	-160 525	-132 342	-153 606
Palkat ja palkkiot	-121 952	-148 857	-128 665	-106 000	-122 960
Henkilösivukulut	-33 559	-37 440	-31 859	-26 342	-30 646
Eläkekulut	-29 188	-31 126	-26 929	-22 294	-25 939
Muut henkilösivukulut	-4 371	-6 314	-4 931	-4 047	-4 706
Palvelujen ostot	-13 853	-25 357	-83 910	-22 030	-20 730
Asiakaspalvelujen ostot	-522	-3 200	-3 000	0	0
Muiden palvelujen ostot	-13 331	-22 157	-80 910	-22 030	-20 730
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 896	-9 355	-9 990	-7 560	-7 810
Ostot tilikauden aikana	-8 896	-9 355	-9 990	-7 560	-7 810
Avustukset	-3 122	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintakulut	-92 145	-87 290	-95 678	-92 433	-92 439
Vuokratulot	-91 724	-86 290	-94 978	-91 733	-91 739
Muut kulut	-421	-1 000	-700	-700	-700
TOIMINTAKATE	-217 981	-245 007	-281 103	-251 165	-278 885
VUOSIKATE	-217 981	-245 007	-281 103	-251 165	-278 885
Poistot ja arvonalentumiset	-7 073	-7 003	-7 003	-7 003	-7 003
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 073	-7 003	-7 003	-7 003	-7 003
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-225 054	-252 010	-288 106	-258 168	-285 888

8.9 Tekniset palvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on tekninen johtaja.

Vastualueet

Maankäyttö- ja kaavoitus, kunnan maaomaisuuden hallinta, maa- ja metsätilat, rakennus- ja ympäristövalvonta, kunnallistekniikka, tilapalvelut, ruokapalvelut, vesihuolto ja kaukolämpö.

Tehtävä

Tekniset palvelut vastaa kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden ja liiketoimintayksiköiden toiminnasta. Perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Taavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja sekä tarjota ateria- ja puhtaanapitopalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Hyödynnetään enenevässä määrin digitalisaatiota, jolla parannamme sekä tuottavuutta että asiakaspalvelua. Haetaan uusia kuntayhteistyön mahdollisuuksia palvelutoiminnan kehittämisessä.

Kuntaliitto suosittelee, että kunnissa varmistetaan kriittisen infrastruktuurin suojauksen ajantasaisuus. Kriittisellä infrastruktuurilla tarkoitetaan järjestelmiä, laitoksia, palveluja, laitteita ja verkkoja, joilla on keskeinen merkitys yhdyskunnan perustoimintojen kannalta. Kunnan kriittisen infrastruktuurin osia ovat muun muassa energihuolto- ja lämpölaite, vesihuolto, tietoliikenne ja viestintäjärjestelmät, liikenneväylät, talousjärjestelmät ja ruokahuolto.

Teknisten palveluiden vesihuollon-, kaukolämmön-, ruokahuollonvalmiussuunnitelmat sekä kiinteistökohtaiset turvallisuussuunnitelmat ja varavoiman toimintakortit on päivitetty vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 aikana pidetään valmiussuunnitelmiin liittyviä käytännön harjoituksia, joiden pohjalta pidetään ajan tasalla palvelualakohtaisia valmiussuunnitelmia.

TEKNISET PALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	4 608 041	4 463 461	4 676 962	4 441 043	4 448 087
Myyntituotot/Liikevaihto	2 147 967	1 142 031	1 280 130	972 130	982 130
Maksutuotot	21 976	28 500	24 000	24 000	24 000
Tuet ja avustukset	13 409	3 000	12 100	12 100	12 100
Muut toimintatuotot	2 424 689	3 289 930	3 360 732	3 432 813	3 429 857
Vuokratuotot	1 001 302	2 565 385	2 801 412	2 722 243	2 718 493
Muut tuotot	1 423 386	724 545	559 320	710 570	711 364
Valmistus omaan käyttöön	10 378				
TOIMINTAKULUT	-4 917 646	-3 841 720	-3 980 267	-3 780 264	-3 781 431
Henkilöstökulut	-1 122 333	-1 086 406	-1 110 075	-1 004 824	-1 004 863
Palkat ja palkkiot	-875 832	-865 843	-888 305	-801 064	-801 138
Henkilösivukulut	-246 501	-220 563	-221 770	-203 760	-203 725
Eläkekulut	-217 194	-183 478	-187 241	-172 623	-172 584
Muut henkilösivukulut	-29 307	-37 085	-34 528	-31 137	-31 140
Palvelujen ostot	-1 888 602	-849 046	-820 500	-792 577	-792 719
Asiakaspalvelujen ostot	-60 757	-62 300			
Muiden palvelujen ostot	-1 827 845	-786 746	-820 500	-792 577	-792 719
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 339 773	-1 384 837	-1 396 750	-1 320 600	-1 321 880
Ostot tilikauden aikana	-1 339 773	-1 384 837	-1 396 750	-1 320 600	-1 321 880
Avustukset	-87 899	-91 000	-94 000	-91 000	-91 000
Avustukset kotitalouksille	-9 899	-13 000	-16 000	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	-479 039	-430 431	-558 942	-571 263	-570 969
Vuokrakulut	-452 974	-413 271	-513 572	-525 743	-525 849
Muut kulut	-26 065	-17 160	-45 370	-45 520	-45 120
TOIMINTAKATE	-299 228	621 741	696 695	660 779	666 656
Rahoitustuotot ja -kulut	-54 719				
Muut rahoitustuotot	98				
Muut rahoituskulut	-54 817				
VUOSIKATE	-353 946	621 741	696 695	660 779	666 656
Poistot ja arvonalentumiset	-1 332 284	-1 451 433	-1 398 936	-1 424 887	-1 381 551
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 332 284	-1 451 433	-1 398 936	-1 424 887	-1 381 551
Tilinpäätössiirrot	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 666 551	-811 026	-683 575	-745 442	-696 229

TEKNISET PALVELUT (ulk)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 716 457	2 544 938	2 703 811	2 325 833	2 331 881
Myyntituotot/Liikevaihto	1 654 311	1 142 031	1 280 130	972 130	982 130
Maksutuotot	21 976	28 500	24 000	24 000	24 000
Tuet ja avustukset	13 409	3 000	12 100	12 100	12 100
Muut toimintatuotot	1 026 761	1 371 407	1 387 581	1 317 603	1 313 651
Vuokratuotot	1 001 302	1 276 407	1 338 341	1 303 403	1 299 451
Muut tuotot	25 458	95 000	49 240	14 200	14 200
Valmistus omaan käyttöön	10 378				
TOIMINTAKULUT	-4 538 329	-3 460 194	-3 567 125	-3 370 091	-3 371 252
Henkilöstökulut	-1 122 333	-1 086 406	-1 110 075	-1 004 824	-1 004 863
Palkat ja palkkiot	-875 832	-865 843	-888 305	-801 064	-801 138
Henkilösivukulut	-246 501	-220 563	-221 770	-203 760	-203 725
Eläkekulut	-217 194	-183 478	-187 241	-172 623	-172 584
Muut henkilösivukulut	-29 307	-37 085	-34 528	-31 137	-31 140
Palvelujen ostot	-1 827 845	-789 746	-820 500	-792 577	-792 719
Asiakaspalvelujen ostot	0	-3 000			
Muiden palvelujen ostot	-1 827 845	-786 746	-820 500	-792 577	-792 719
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 102 186	-1 134 352	-1 137 860	-1 061 710	-1 062 990
Ostot tilikauden aikana	-1 102 186	-1 134 352	-1 137 860	-1 061 710	-1 062 990
Avustukset	-87 899	-91 000	-94 000	-91 000	-91 000
Avustukset kotitalouksille	-9 899	-13 000	-16 000	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	-398 066	-358 690	-404 690	-419 980	-419 680
Vuokrakulut	-372 000	-341 530	-359 320	-374 460	-374 560
Muut kulut	-26 065	-17 160	-45 370	-45 520	-45 120
TOIMINTAKATE	-1 811 494	-915 256	-863 314	-1 044 258	-1 039 371
Rahoitustuotot ja -kulut	-54 719				
Muut rahoitustuotot	98				
Muut rahoituskulut	-54 817				
VUOSIKATE	-1 866 213	-915 256	-863 314	-1 044 258	-1 039 371
Poistot ja arvonalentumiset	-1 332 284	-1 451 433	-1 398 936	-1 424 887	-1 381 551
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 332 284	-1 451 433	-1 398 936	-1 424 887	-1 381 551
Tilinpäätössiirrot	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 679	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 178 818	-2 348 023	-2 243 584	-2 450 479	-2 402 256

Maankäyttö ja kaavoitus

Rakennetun ympäristön ohjaamisen keskeinen säätely on jatkossa kolmessa eri laissa.

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 rakentamislain (751/2023, RakL) ja siihen liittyvät lakimuutokset äänestyksen jälkeen. Rakentamislain yhteydessä hyväksyttiin lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutos, jonka myötä laista kumotaan rakentamista koskevat pykälät ja lain nimi muuttuu alueidenkäyttölainsiksi. Uudet lait tulevat voimaan 1.1.2025.

Rakentamislain liitännäislaki laki rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta (812/2023) hyväksyttiin eduskunnassa 27.2.2023. Laki tulee voimaan 1.1.2025

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (431/2023, RYTJ-laki) ja siihen liittyvät lakimuutokset hyväksyttiin eduskunnassa 24.2.2023 ilman äänestyksiä. RYTJ-lain yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättiin säännökset alueidenkäytön digitaalisuudesta eli käytännössä kaavojen tietomallimuodosta. RYTJ-laki edellyttää, että kunnat toimittavat kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja Syken ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti).

Rakentamislain, alueidenkäyttölain ja RYTJ-lain kunnille ja niiden viranomaistoimintaan aiheuttamat muutokset ovat kokonaisuutena huomattavat. Epäselviä ja ratkaisemattomia asioita on vielä paljon, etenkin koska asetustasoinen säätely ja lopulliset tietomallimäärittelyt ovat vielä valmis-teilla. Kuntien on hyvä yhdistää voimavarojaan muutoksen läpivientiin. Kuntien voi olla hyödyllistä perustaa työryhmiä, jotka valmistelevat lain täytäntöönpanoa, koska muutokset tulevat vaikuttamaan laaja-alaisesti kuntien toimintaan kuten kaavoitukseen, rakennusvalvontaan, kiinteistötoimeen, infran kehittämiseen, paikkatietopalveluihin, kartasto- ja mittauspalveluihin, ympäristönsuojeluun, ympäristöterveyteen ja tietohallintoon sekä kunnan hallintoon.

Paltamon kunta, Ristijärven kunta ja Sotkamon kunta ovat tehneet sopimuksen kaavoituspalveluiden hoitamisesta. Palvelun tilaajina ovat Paltamon ja Ristijärven kunnat ja palvelun tuottajan Sotkamon kunta. Sotkamon kunta hoitaa keskimäärin 4 pv/8 h/viikko Paltamon kunnan ja keskimäärin 1 pv/8 h/viikko Ristijärven kunnan kaavoitukseen liittyviä tehtäviä. Kustannukset veloitetaan toteutuneiden kustannusten perusteella ja Sotkamon kunta laskuttaa ne jälkikäteen Paltamon ja Ristijärven kunnilta. Kaavoituspalveluiden oston on varattu 60 000 euroa vuodelle 2024.

Paltamon kunnan kaavoitushankkeet:

- Rantakujan asemakaavan muutos, jossa saadaan uusia omakotitalotontteja joen läheisyyteen
- Yleiskaavoituksessa vireillä on Jättiläisenmaan osayleiskaavan laatiminen
- Taajama-alueiden yleiskaavojen tarkistaminen.

Muut maankäytön suunnitelmat:

- Vanhan kunnanviraston, Koulukankaan toimintakeskuksen ja Kiehisen Kankaantie rivitalojen A, B ja C alueen käyttösuunnitelma (purettavat rakennukset)

Paltamon alueella oli vireillä seuraavat tuulivoimapuistoyleiskaavahankkeet:

- Kylkivaara, WPD Oy (21 voimalaa, joista 19 Paltamon kunnan alueelle)

- Valkeisvaara, Solarwind Oy (6 voimalaa)
- Varsavaara, Prokon Wind Energy Oy (21 voimalaa)
- Hukkalansalo, Ilmatar Paltamo Oy (17 voimalaa)
- Takiankangas, Ilmatar Paltamo Oy (33 voimalaa)

Tekniset palvelut kilpailutti metsäsuunnitelman laadinnan vuosille 2023–2032 ja metsäpalvelut vuosille 2023–2026 (puukauppapalvelut, metsänuudistukseen liittyvät työt, metsänhoitotyöt). Hankinnassa on optio ajalle 1.1–31.12.2027. Metsäsuunnitelman 2023–2032 laatijaksi ja metsäpalveluiden tuottajaksi 2023–2026 valittiin MHY Kainuu. Kunnan metsäsuunnitelma valmistui syksyllä 2023.

Puunmyynti tuloja on budjetoitu 190 000 euroa vuodelle 2024 ja 100 000 euroa suunnitelmavuodelle 2025 ja 100 000 euroa suunnitelmavuodelle 2026. Vuoden 2024 talousarvioon on varattu metsäpalveluiden ostoon noin 32 000 euroa.

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	233 133	167 140	305 000	217 000	224 490
Myyntituotot/Liikevaihto	121 736	60 000	190 000	100 000	100 000
Muut toimintatuotot	111 397	107 140	115 000	117 000	124 490
Vuokratuotot	93 397	92 140	100 000	107 000	114 490
Muut tuotot	18 000	15 000	15 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-89 835	-125 413	-120 565	-117 033	-117 032
Henkilöstökulut	-27 141	-56 314	-16 008	-16 034	-16 033
Palkat ja palkkiot	-22 501	-44 888	-12 783	-12 783	-12 783
Henkilösivukulut	-4 640	-11 426	-3 225	-3 251	-3 250
Eläkekulut	-3 868	-9 503	-2 729	-2 754	-2 753
Muut henkilösivukulut	-772	-1 923	-497	-497	-497
Palvelujen ostot	-54 844	-62 885	-100 280	-96 770	-96 770
Asiakaspalvelujen ostot		-800			
Muiden palvelujen ostot	-54 844	-62 085	-100 280	-96 770	-96 770
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6		-200	-200	-200
Ostot tilikauden aikana	-6		-200	-200	-200
Muut toimintakulut	-7 844	-6 214	-4 077	-4 029	-4 029
Vuokrakulut	-7 335	-6 214	-3 927	-3 879	-3 879
Muut kulut	-509		-150	-150	-150
TOIMINTAKATE	143 298	41 727	184 435	99 967	107 458
VUOSIKATE	143 298	41 727	184 435	99 967	107 458
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	143 298	41 727	184 435	99 967	107 458

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Hyrnsalmen, Paltamon, Ristijärven ja Suomussalmen kunnilla on sopimus kuntayhteistyöstä ympäristövalvonnan palveluista. Kunnanhallitus päätti 11.10.2022 kuntayhteistyön aloittamisesta sopimuskuntien kanssa siten, että Suomussalmi toimii isäntäkuntana ja Paltamon kunta ostaa ympäristövalvonnan palvelut Suomussalmen kunnalta sopimuksen mukaisesti 1.1.2023 alkaen.

Paltamon kunnan osuus ympäristövalvonnan kustannuksista on 23 prosenttia, joka tekee noin 25 300 euroa/vuosi.

Vuoden 2024 aikana laaditaan kunnan ympäristövalvonnan suunnitelma ja -ohjelma sekä aloitetaan kunnan ympäristönsuojelumääräysten laadinta.

Vuoden 2024 aikana päivitetään ympäristöviranomaisen ja maa-ainesviranomaisen taksat.

Yhteistyökunnat Hyrnsalmi, Paltamo, Ristijärvi ja Suomussalmi jatkavat valmistelua myös rakennusvalvonnan palveluiden kuntayhteistyön järjestämisestä.

Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Uuden ja monin paikoin muuttuneen lain seurauksena kuntien on uusittava muun muassa hallintosääntönsä, rakennusjärjestyksensä, rakentamisen viranomaistoiminnan maksut sisältävät taksansa sekä asiakasohjeistukset. Näiden on käytännössä oltava valmiina lain voimaantullessa. Lainmuutoksen myötä alle 30 m² suuruiselle talousrakennukselle ei tarvitse hakea rakennuslupaa, mikä vaikuttaa rakennusvalvonnan tuloihin suunnitelmavuosilla.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on jatkossakin monijäseninen toimielin (lupa- ja valvontalautakunta), jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus (RakL 99 §). Järjestämiseen ei tule laissa muutoksia, vaan kuntien mahdollisuus järjestää viranomaistoiminnot yksin tai kuntalain mukaisen yhteistoiminnan keinoin säilyvät.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävä on jatkossakin valvoa rakentamista yleisen edun kannalta ja huolehdittava rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. (RakL 100 §). Rakennusvalvontaviranomainen ei kuitenkaan vastaa rakentamisen laadusta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee valvoa myös alueidenkäyttölain noudattamista (RakL 100 §). Rakentamislain pykälästä on poistettu viittauksia hallintolakiin, mutta hallintolain vaatimukset soveltuvat rakentamislakia täydentävinä kuten aiemminkin.

Viranomaisen uutena tehtävänä on arvioida rakennushankkeen vaativuus.

Aloitetaan kunta- ja verorekisterin tarkastustyö.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	22 081	28 500	22 500	22 500	22 500
Maksutuotot	20 145	28 500	22 500	22 500	22 500
Muut toimintatuotot	1 936				
Muut tuotot	1 936				
TOIMINTAKULUT	-84 600	-76 787	-84 321	-85 257	-85 257
Henkilöstökulut	-49 839	-19 921	-24 814	-24 854	-24 853
Palkat ja palkkiot	-37 861	-15 866	-19 815	-19 815	-19 815
Henkilösivukulut	-11 979	-4 055	-4 999	-5 040	-5 039
Eläkekulut	-10 784	-3 376	-4 229	-4 270	-4 269
Muut henkilösivukulut	-1 195	-679	-770	-770	-770
Palvelujen ostot	-29 521	-53 700	-53 140	-54 140	-54 140
Muiden palvelujen ostot	-29 521	-53 700	-53 140	-54 140	-54 140
Muut toimintakulut	-5 240	-3 166	-6 367	-6 263	-6 264
Vuokrakulut	-5 206	-3 166	-6 367	-6 263	-6 264
Muut kulut	-34				
TOIMINTAKATE	-62 519	-48 287	-61 821	-62 757	-62 757
VUOSIKATE	-62 519	-48 287	-61 821	-62 757	-62 757
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-62 519	-48 287	-61 821	-62 757	-62 757

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikka ylläpitää ja rakentaa turvallisia liikenneväyliä, liikuntapaikkoja sekä puisto- ja leikkialueita sekä kunnan yleisiä alueita.

Kunnallistekniikan tilikarttaa on muutettu vuoden 2023 talousarviosta siten, että varikko (kalusto + varikko) menokohdalle ei ole kirjattu vuodelle 2024 menoja eikä tuloja. Varikko - menokohta on sisältänyt varikon ja kunnan oman kaluston menot, jotka on laskutettu sisäisenä laskutuksena muilta kunnallistekniikan menokohdilta. Korjaus vähentää työmäärää, kun sisäinen laskutus jää pois. Kaluston menot on kirjattu suoraan kunnallistekniikan muille menokohdille.

Kaikille kunnallistekniikan tulosyksiköille on lisätty sisäiset vuokrat, jotka vaikuttavat niiden tulokseen.

Teknisten palveluiden ajoneuvokalusto on vanhaa ja kaluston uusiminen on ajankohtaista. Kunnan vanhojen pakettiautojen tilalle hankitaan tarpeellinen määrä uusia leasingautoja.

Kuntastrategian 2022–2030 kriittiseksi menestystekijäksi on kirjattu kestävä kehitys kunta ja toimenpiteeksi vuodelle 2024 Hinku-ilmastotiekartan mukaiset toimenpiteet. Leasingautojen hankinnassa selvitetään mahdollisuus hankkia sähköautoja.

Tekniselle varikolle rakennetaan sähköautojen latausasemat, jos hankittavat leasingautot ovat sähköautoja.

Kaavatiet

Kaavateiden kunnossapito hoidetaan ostopalveluna. Palvelu on kilpailutettu ajalle 1.11.2022–31.5.2024. Tilaaja voi tehdä urakoitsijan kanssa sopimuksen optiovuosista 1+1, mikäli urakoitsija hoitaa urakan kaksi ensimmäistä vuotta tilaajan edellyttämällä tavalla. Vuoden 2024 aikana arvioidaan kaavateiden hoito ja mahdollinen kunnossapidon kilpailutuksen tarve. Kunta määrittää palvelun vaatimukset.

Yksityistiet

Vuoden 2024 talousarvioon on varattu yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin 78 000 euroa ja pihatieavustuksiin 13 000 euroa.

Uudet yksityistie- ja pihatieavustusperiaatteet on kunnanvaltuusto hyväksynyt 20.4.2023. Periaatteiden mukaisesti avustukset haetaan vuosittain. Pihatieavustusta voi hakea pitkin vuotta, mutta viimeistään 15.11 mennessä ja avustus koskee aina kyseistä vuotta. Yksityistieavustuksien hakuaika on 1.1.–15.2. Yksityistieavustuksen suuruus perustuu yksityistien edellisen vuoden kunnossapitokustannuksiin ja tiekunnan omavastuu on vähintään 20 %. Yksityistieavustuksia haetaan sähköisesti. Pihatieavustusta voi hakea sähköisesti, postitse tai toimitettuna Paltamon kunnantalolle.

Puistot, satamat, uimarannat ja reitistöt

Paltamon kuntastrategiassa 2022–2030 on asetettu tavoitteet hyvinvoinnin edistämisestä valtuustokaudella 2021–2025.

Kriittiseksi menestystekijäksi on kirjattu monipuoliset vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet. Tavoitteeksi 2030 on asetettu se, että olemassa olevat harrastuspaikat ovat hyvässä kunnossa ja toimenpiteeksi 2022–2025 suunnitelman laadinta virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpitämisestä ja uusista mahdollisista paikoista.

Elinvoimavaliokunta 9.5.2023 § 13 keskusteli virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpidosta. Valiokunnan mielestä on perusteltua vähentää kunnossapidettäviä kohteita rajallisten resurssien vuoksi. Pienempi määrä kunnossapidettäviä kohteita voidaan pitää paremmassa kunnossa.

Elinvoimavaliokunta linjasi ja ohjeisti Paltamon kuntastrategian mukaisen virkistys- ja harrastuspaikkojen 2022–2025 suunnitelman laadintaa seuraavasti:

- ennen liitteellä esitettyjen virkistys- ja harrastuspaikkojen mahdollista karsintaa selvitetään, löytyykö karsittavaksi esitetylle paikalle muita kunnossapitäjiä esim. metsästyseurat tai kyläyhdistykset
- kunta osallistuu yhdistysten tai muiden kunnossapidosta vastaavien tukemiseen muun muassa hankkimalla kunnossapidon edellyttämät materiaalit
- selvitetään eri kohteiden käyttäjämääriä
- tarkistetaan nykyisten kunnossapidettävien kohteiden sopimukset niiden kohteiden osalta, joissa kunnossapitäjänä on joku muu kuin kunta
- tehdään selvitys kohteiden kunnosta ja kunnossapitoinvestointien tarpeesta
- kunnossapitoinvestointeihin haetaan rahoitusta Oulunjärvi Leaderiltä.

Virkistys- ja harrastuspaikkojen suunnitelman laadinta on aloitettu vuonna 2023 paikkojen kunto-kartoituksella. Vuoden 2024 aikana laaditaan suunnitelma virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpitämisestä ja uusista mahdollisista paikoista. Lisäksi selvitetään paikkojen korjausinvestointitarve.

Vuoden 2024 aikana korjataan syysmyrskyssä 2023 rikkoontunut Melalahden venelaituri.

Vuodelle 2024 varataan neljän kuukauden palkkarahat kesämetsurin palkkaamiseen.

Vuonna 2024 rakennetaan Metelin uimarantaan vesi-wc ja lisätään aluevalaistusta Metelin vanhan sataman aallonmurtajan lastauslaiturille. Investointivaraus 18 000 euroa.

Kuntaan hankitaan tieliikennekelpoinen ammattikäyttöön soveltuva ajoleikkuri nurmikkoalueiden hoitoon, jolla korvata osa pienemmistä kohdeleikkureista. Ruohonleikkurilla hoidetaan kaikki kunnan taajama-alueella olevien nurmikkoalueiden hoito (puistot ja kiinteistöjen piha-alueet). Ylimääräiseksi jäävät nurmikonhoitokoneet myydään.

Investointiohjelmassa on 20 000 euron määrärahavaraus Rantaraitin veneen kiinnityslenkkien asennukseen (50 kpl / 300 m) ja 23 000 / 8 000 euron määrärahavaraus koirapuiston rakentamiseen Eino Leino -puistoalueelle. Koirapuistohankkeelle haetaan rahoitusta Oulujärvi Leaderiltä.

Metelin vanhaan satamaan, hiihtomaan kodalle ja Käärmeniemeen asennetaan tallentava kamera-valvonta.

Liikuntapaikat

Huomioidaan liikuntapaikkojen kunto ja tarve kuntastrategian mukaisessa liikunta- ja harrastuspaikkojen suunnitelmassa 2022–2025.

Kirkonkylän liikuntapaikkojen kunnossapito toteutetaan päivittäin kello 7.00–15.30 välisenä aikana henkilöstöresurssien mukaan. Kontiomäen liikuntapaikkojen kunnossapitopalvelut toteutetaan pääsääntöisesti ostopalveluna.

Vuoden 2024 investointiohjelmassa on 85 000 / 30 000 euron määrärahavaraus kuntoportaiden ja 25 000 euron määräraha frisbeegolf -väylien rakentamiseen (Metelin kolme uutta väylää, Kirkonkylän urheilukeskus kolmen väylän siirto sekä kuuden uuden väylän rakentaminen ja Kontiomäen frisbeegolf väylät). Vuoden 2024 aikana aloitetaan skeittipuiston suunnittelu ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2025. Hankkeelle haetaan PSAVI rahoitusta, joka on enintään 35 prosenttia.

Kirkonkylän liikuntapaikoilta ei ole peritty sisäisiä vuokria. Vuoden 2024 talousarvioon on lisätty sisäiset vuokrat, joka vaikuttaa liikuntapaikkojen tulokseen.

Vuoden 2024 aikana selvitetään Tervalammen urheilukeskuksen juoksuradan kunto, mahdollinen korjaustarve ja -aikataulu.

KUNNALLISTEKNIikka (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	12 014	15 400	13 840	13 500	13 500
Myyntituotot/Liikevaihto	1 508	8 600	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	32				
Tuet ja avustukset	5 984	3 000	8 600	8 600	8 600
Muut toimintatuotot	4 490	3 800	4 240	3 900	3 900
Vuokratuotot	4 332	3 800	4 200	3 900	3 900
Muut tuotot	157		40	0	0
TOIMINTAKULUT	-595 022	-609 194	-673 468	-644 552	-644 542
Henkilöstökulut	-171 183	-181 312	-193 659	-185 649	-185 639
Palkat ja palkkiot	-142 507	-144 442	-154 643	-148 003	-148 003
Henkilösivukulut	-28 676	-36 870	-39 015	-37 647	-37 637
Eläkekulut	-23 954	-30 684	-33 004	-31 894	-31 884
Muut henkilösivukulut	-4 722	-6 186	-6 011	-5 753	-5 753
Palvelujen ostot	-270 638	-269 175	-246 245	-230 720	-230 720
Asiakaspalvelujen ostot	-31 181	-32 800			
Muiden palvelujen ostot	-239 458	-236 375	-246 245	-230 720	-230 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 061	-63 300	-72 400	-67 200	-67 200
Ostot tilikauden aikana	-60 061	-63 300	-72 400	-67 200	-67 200
Avustukset	-87 899	-91 000	-94 000	-91 000	-91 000
Avustukset kotitalouksille	-9 899	-13 000	-16 000	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	-5 241	-4 407	-67 164	-69 983	-69 983
Vuokratulut	-5 166	-4 407	-67 164	-69 983	-69 983
Muut kulut	-75				
TOIMINTAKATE	-583 008	-593 794	-659 628	-631 052	-631 042
UOSIKATE	-583 008	-593 794	-659 628	-631 052	-631 042
Poistot ja arvonalentumiset	-202 093	-222 442	-227 487	-243 192	-263 728
Suunnitelman mukaiset poistot	-202 093	-222 442	-227 487	-243 192	-263 728
Tilinpäätössiirrot	1 012				
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 012				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-784 090	-816 236	-887 115	-874 244	-894 770

Tilapalvelut (sis. siivouspalvelut)

Tilapalvelut tuottaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan eri hallintokuntien ja hyvinvointialueen käyttöön sopivia tiloja sekä huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta.

Kunta vuokraa hyvinvointialueelle seuraavat sote-palveluiden käyttämät tilat (terveyskeskus, Paltaranta, perhekeskus, Taipale ja Jokirinne sekä kolme huonetta Korpitien monitoimikeskuksessa) hyvinvointialueelle. Perhekeskuksen eläinlääkärin tiloista on tehty vuokrasopimus Sotkamon kunnan kanssa.

Kunnanvaltuuston 16.12.2019 § 58 hyväksymän Paltamon kunnan talouden tasapainottamisohjelman mukaan kunnan käyttämättömänä olevat huonokuntoiset kiinteistöt aiheuttavat vuosittain kustannuksia. Ohjelman mukaan rakennuksista onkin perusteltua pyrkiä eroon joko myymällä tai purkamalla. Tasapainotusohjelmassa teknisen toimen Luttusentien varaston purkaminen oli suunniteltu vuodelle 2021, Valkoisen koulun vuodelle 2022, Koulukankaan toimintakeskus vuodelle 2023 ja vanhan teknisentoimen keskusvaraston (Metsätie 5) purkaminen vuodelle 2024. Tiukasta tilanteesta, johtuen purkamisia joudutaan siirtämään. Vuoden 2024 aikana päivitetään suunnitelma purettavista kohteista ja purkutöiden aikataulusta.

Osa ns. Valkoisesta koulusta on vuokrattu toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella Paltamon Golf ry:lle käyttökustannuksia vastaan.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmien palvelusopimukset tarkistetaan vuoden 2024 aikana. Lisäksi tarkistetaan kiinteistökohtaisen talotekniikan toiminta suunnitelmien mukaisesti

Kiinteistöissä tulee ennemmin tai myöhemmin väistämättä vastaan korjauksia, joihin tulee varautua ja valmistautua hyvissä ajoin ennakolta niin teknisesti kuin taloudellisestikin. Parhaiten tämä tapahtuu kuntoarvion ja siihen liitetyn teknisen PTS:n eli pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelman avulla. Kuntoarvio ja PTS antavat päättäjille kokonaiskuvan kiinteistön kunnosta, tulevista korjaustarpeista, niiden ajankohdista ja kustannuksista.

PTS:n tietojen pohjalta voidaan aloittaa tulevaan remonttiin valmistautuminen hyvissä ajoin hankesuunnittelun avulla ja mm. teettämällä pätevällä suunnittelijalla tarvittavat korjaussuunnitelmat ja muut urakka-asiakirjat.

Tarkistetaan ja päivitetään kiinteistöjen PTS-suunnitelmat.

Vuonna 2024 aloitetaan pääkirjaston tilojen tarveselvitys.

TILAPALVELUT (sis. siivouspalvelut) (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 728 153	2 469 445	2 701 412	2 615 543	2 604 303
Myyntituotot/Liikevaihto	423 402				
Muut toimintatuotot	2 304 751	2 469 445	2 701 412	2 615 543	2 604 303
Vuokratuotot	903 573	2 469 445	2 697 212	2 611 343	2 600 103
Muut tuotot	1 401 178		4 200	4 200	4 200
Valmistus omaan käyttöön	10 020				
TOIMINTAKULUT	-2 211 355	-1 600 943	-1 694 525	-1 645 015	-1 645 307
Henkilöstökulut	-465 666	-402 981	-432 320	-398 420	-398 492
Palkat ja palkkiot	-356 681	-321 178	-345 227	-317 628	-317 702
Henkilösivukulut	-108 985	-81 803	-87 093	-80 792	-80 790
Eläkekulut	-96 714	-68 046	-73 674	-68 446	-68 441
Muut henkilösivukulut	-12 271	-13 757	-13 419	-12 346	-12 349
Palvelujen ostot	-822 267	-286 125	-289 515	-278 165	-278 205
Asiakaspalvelujen ostot	-2 142	-4 200			
Muiden palvelujen ostot	-820 124	-281 925	-289 515	-278 165	-278 205
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-544 046	-568 187	-588 250	-585 600	-586 080
Ostot tilikauden aikana	-544 046	-568 187	-588 250	-585 600	-586 080
Muut toimintakulut	-379 377	-343 650	-384 440	-382 830	-382 530
Vuokrakulut	-358 668	-327 550	-339 720	-338 060	-338 160
Muut kulut	-20 709	-16 100	-44 720	-44 770	-44 370
TOIMINTAKATE	526 818	868 502	1 006 887	970 528	958 996
Rahoitustuotot ja -kulut	98				
Muut rahoitustuotot	98				
VUOSIKATE	526 916	868 502	1 006 887	970 528	958 996
Poistot ja arvonalentumiset	-785 320	-839 865	-818 692	-823 979	-821 466
Suunnitelman mukaiset poistot	-785 320	-839 865	-818 692	-823 979	-821 466
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-258 404	28 637	188 195	146 549	137 530

Ruokapalvelut

Kunta valmistaa hyvinvointialueen ateriat vuoden 2024 loppuun saakka (pois lukien kotipalveluateriat), jonka jälkeen ruokapalvelut valmistaa vain koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriat. Muutos mahdollistaa ruokalistan tarkistuksen. Kunnassa toimii ruokaraati, jonka tehtävänä on kehittää ateriapalveluita ja kouluruokailua. Ruokalistan tarkistuksessa otetaan huomioon lastenparlamentin, nuorisovaltuuston ja ruokaraadin esitykset.

Ruokapalvelut osallistuu Kainuun ravitsemustyöryhmän toimintaan. Kainuun ravitsemustyöryhmän työkalut ja toimintamallit tarjoavat kunnille ideoita, oivalluksia ja käytännön esimerkkejä lasten ruokakasvatuksen moniammatillisen toteuttamisen, kehittämisen, seurannan ja arvioinnin tueksi. Työkalut on tarkoitettu kaikille kunnassa lasten ruokailun ja ruokakasvatuksen parissa toimiville ja siitä päättävillä ammattilaisille.

Ruokapalveluiden toimintaa sopeutetaan vastaamaan uutta tilannetta, kun valmistettavat ateriamäärät vähenevä olennaisesti. Kustannustehokkuutta haetaan työntekijöiden työpanoksia yhdistämällä ja työtehtävien sisäisillä järjestelyillä yhdessä siivouspalveluiden kanssa. Kiinteistökohtaiset siivoustyön mitoitukset tarkistetaan.

Panostetaan työntekijöiden osaamisen kehittämiseen sekä työhyvinvointiin, erityisesti vallitsevassa työvoiman saantiin liittyvässä haastavassa tilanteessa.

Hankintakustannuksia seurataan kriittisesti vuoden 2024 aikana. Keittiön astianpesukone uusitaan vuoden 2024 aikana.

RUOKAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	553 826	591 241	514 690	440 980	441 774
Myyntituotot/Liikevaihto	546 401	271 481	230 000	0	0
Tuet ja avustukset	7 425		3 500	3 500	3 500
Muut toimintatuotot		319 760	281 190	437 480	438 274
Muut tuotot		319 760	281 190	437 480	438 274
Valmistus omaan käyttöön	358				
TOIMINTAKULUT	-571 616	-596 056	-515 290	-441 430	-442 224
Henkilöstökulut	-196 775	-218 314	-176 993	-177 287	-177 277
Palkat ja palkkiot	-164 105	-174 057	-141 336	-141 336	-141 336
Henkilösivukulut	-32 670	-44 257	-35 657	-35 951	-35 941
Eläkekulut	-27 278	-36 804	-30 163	-30 457	-30 447
Muut henkilösivukulut	-5 393	-7 453	-5 494	-5 494	-5 494
Palvelujen ostot	-51 406	-17 470	-16 100	-10 100	-10 100
Muiden palvelujen ostot	-51 406	-17 470	-16 100	-10 100	-10 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-258 638	-297 250	-256 450	-190 650	-191 450
Ostot tilikauden aikana	-258 638	-297 250	-256 450	-190 650	-191 450
Muut toimintakulut	-64 797	-63 022	-65 747	-63 393	-63 397
Vuokrakulut	-63 862	-62 662	-65 247	-62 793	-62 797
Muut kulut	-935	-360	-500	-600	-600
TOIMINTAKATE	-17 433	-4 815	-600	-450	-450
VUOSIKATE	-17 433	-4 815	-600	-450	-450
Poistot ja arvonalentumiset		-1 200	-2 500	-2 500	-2 500
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 200	-2 500	-2 500	-2 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-17 433	-6 015	-3 100	-2 950	-2 950

8.9.1 Vesihuoltolaitos

Tulosyksikön vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnallistekniikan rakennusmestari.

Tehtävä

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajille mahdollisimman häiriöttömästi talousveden laatuvaatimukset ja –suositukset täyttävää talousvettä. Lisäksi jäteveden vastaanotto ja puhdistus ympäristöhaitat minimoiden.

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Vesilaitos

Tavoitteena on varmistaa vesihuoltopalveluiden toimintavarmuus ja keskeytymättömyys. Toimitamme asiakkaillemme laatuvaatimukset ja tavoitteet täyttävää vettä. Vesi- ja kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisselvitys saadaan valmiiksi vuoden 2024 aikana.

Toimintavarmuutta, palvelutasoa ja tehokkuutta painottavan toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu mm. sähköisiä palveluita ja digitaalisuutta hyödyntäen. Korjausvelan hallinta siten, että korjausvelka ei kasva.

Vesihuoltolaitoksen etäluettavien vesimittareiden vaihto aloitettiin vuonna 2023. Vuonna 2024 vesimittareiden vaihtotöitä jatketaan.

Jätevesilaitos

Tavoitteena on varmistaa jätevesipalveluiden toimintavarmuus ja toimia lupaehtojen mukaisesti.

Ostetaan vuoto- ja hulevesien selvitystyö asiantuntijalta. Mahdollinen investointivaraus tehdään, kun selvitystyö valmistuu.

Vuonna 2024 saneerataan betonisia viemäriverkostoja sujuttamalla ja uusitaan asemanseudun jätevesipumppaamo.

Lietteen käsittely toteutetaan jätevesilaitoksella omana työnä. Jatketaan neuvottelua Puolangan biokaasulaitoksen kanssa Paltamon kunnan puristamattoman ja puristetun lietteen vastaanotosta.

Vesihuoltolaitoksen tulosyksiköille on lisätty sisäiset vuokrat, jotka vaikuttavat niiden tulokseen.

VESIHUOLTOLAITOS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	514 846	554 790	568 920	578 920	588 920
Myyntituotot/Liikevaihto	513 572	516 950	528 530	538 530	548 530
Muut toimintatuotot	1 274	37 840	40 390	40 390	40 390
Muut tuotot	1 274	37 840	40 390	40 390	40 390
TOIMINTAKULUT	-368 751	-349 151	-341 338	-363 399	-363 495
Henkilöstökulut	-88 283	-89 751	-104 635	-105 472	-105 466
Palkat ja palkkiot	-72 597	-71 538	-83 554	-84 085	-84 085
Henkilösivukulut	-15 687	-18 213	-21 080	-21 388	-21 382
Eläkekulut	-13 287	-15 147	-17 833	-18 120	-18 114
Muut henkilösivukulut	-2 399	-3 066	-3 248	-3 268	-3 268
Palvelujen ostot	-133 467	-106 100	-83 325	-91 637	-91 739
Asiakaspalvelujen ostot	-21 879	-20 000			
Muiden palvelujen ostot	-111 588	-86 100	-83 325	-91 637	-91 739
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 794	-153 300	-136 950	-136 950	-136 950
Ostot tilikauden aikana	-144 794	-153 300	-136 950	-136 950	-136 950
Muut toimintakulut	-2 207		-16 428	-29 340	-29 340
Vuokratulut	-1 753		-16 428	-29 340	-29 340
Muut kulut	-454				
TOIMINTAKATE	146 095	205 639	227 582	215 521	225 425
Rahoitustuotot ja -kulut	-54 817				
Muut rahoituskulut	-54 817				
VUOSIKATE	91 278	205 639	227 582	215 521	225 425
Poistot ja arvonalentumiset	-224 829	-276 701	-244 082	-247 416	-220 102
Suunnitelman mukaiset poistot	-224 829	-276 701	-244 082	-247 416	-220 102
Tilinpäätössiirrot	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-114 885	-52 396	2 166	-13 229	23 989

8.9.2 Kaukolämpölaitos

Tulosyksikön vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on tekninen johtaja.

Tehtävä

Kaukolämpölaitoksen tehtävänä on tuottaa, siirtää ja myydä lämpöä Paltamon kirkonkylällä. Polttoaineemme ovat kotimaisia ja paikallisia.

Talousarviovuoden 2024 näkymä

Tuottaa Paltamon kunnan kaukolämpöasiakkaille keskeytymättömästi lämpöä.

Puupolttoaineen hinta tarkistetaan aina 1.1. käyttäen tilastokeskuksen metsähakkeen hintaindeksiä hyödyksi. Tarkastelussa käytetään neljää viimeisintä käytettävissä olevaa vuosineljänneistä. Viimeisintä vuosineljänneistä ei ole talousarvion laadinta vaiheessa ollut käytössä, mutta kolmen ensimmäisen neljänneksen arvion mukaan hinta tarkastelu on tehty ja huomioitu korottamalla käyttö- ja perusmaksuja 1.4.2024 alkaen.

Vuonna 2024 ei uusita kaukolämpöverkoston. Investointisuunnitelmaan on varattu rahaa materiaali- ja työkustannuksiin kaukolämpölaitoksen tuhkakuljettimen, pumppujen ja tulipesän korjauksiin.

Kaukolämmön tulosyksikölle on lisätty sisäiset vuokrat, joka vaikuttavaa sen tulokseen.

KAUKOLÄMPÖLAITOS (ulk + sis)	Toteuma 2022	KS 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	481 115	497 645	549 100	551 100	551 100
Myyntituotot/Liikevaihto	480 274	285 000	330 600	332 600	332 600
Muut toimintatuotot	841	212 645	218 500	218 500	218 500
Muut tuotot	841	212 645	218 500	218 500	218 500
TOIMINTAKULUT	-475 281	-400 348	-442 880	-442 412	-442 408
Henkilöstökulut	-85 270	-72 898	-72 933	-73 055	-73 051
Palkat ja palkkiot	-71 212	-58 107	-58 240	-58 241	-58 241
Henkilösivukulut	-14 058	-14 791	-14 693	-14 814	-14 810
Eläkekulut	-11 699	-12 302	-12 429	-12 550	-12 546
Muut henkilösivukulut	-2 359	-2 489	-2 264	-2 264	-2 264
Palvelujen ostot	-75 306	-39 250	-25 095	-26 195	-26 195
Asiakaspalvelujen ostot	-5 555	-4 500			
Muiden palvelujen ostot	-69 751	-34 750	-25 095	-26 195	-26 195
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 559	-288 200	-340 500	-338 000	-338 000
Ostot tilikauden aikana	-314 559	-288 200	-340 500	-338 000	-338 000
Muut toimintakulut	-146		-4 352	-5 162	-5 162
Vuokrakulut	-15		-4 352	-5 162	-5 162
Muut kulut	-131				
TOIMINTAKATE	5 834	97 297	106 220	108 688	108 692
VUOSIKATE	5 834	97 297	106 220	108 688	108 692
Poistot ja arvonalentumiset	-94 443	-102 854	-106 175	-107 800	-73 755
Suunnitelman mukaiset poistot	-94 443	-102 854	-106 175	-107 800	-73 755
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-88 609	-5 557	45	888	34 937

9. INVESTOINNIT

(1.000 €)	TP 2022 (netto)	2023 (netto)		2024 (netto)		2025 (netto)		2026 (netto)	
	TP Kokonais- kustannus	Kokonais- kustannus	Kunnan osuus	Kokonais- kustannus	Kunnan osuus	Kokonais- kustannus	Kunnan osuus	Kokonais- kustannus	Kunnan osuus
KUNNALLISTEKNIikka	867	351	351	183	183	285	285	685	685
8057 Viemäriverkoston saneeraus		70	70	25	25	15	15	15	15
8067 Vuotovesiselvityksen laadinta (jätevesi, verkosto)				15	15				
8075 Asemanseudun jätevesipumppaamo				20	20				
8039 Vesijohdot	131							25	25
8009 Kaavateiden päällystäminen, peruskorjaus								175	175
8058 Harjutien infra				8	8	250	250		
8050 Etäluettavat vesimittarit		180	180	50	50				
8023 Rantakujan rakentaminen								100	100
8040 Korpitien infra (jv-kaivot, vesijohto, katu)	193								
8059 Jäteveden puhdistamon biooottori						20	20	20	20
8041 Kaukolämpö varavoimakattila (kontti)	256							350	350
8068 Kaukolämpöaitos tuhkakuljetin, pumput, tulipesän muuraus				65	65				
8051 Kaukolämpöaitos valvomo päivitys		11	11						
8064 Kaukolämpöaitoksen piippu		30	30						
8046 Maastopolun infra	287	15	15						
8062 Kuusikujan rakentaminen		15	15						
8047 Teollisuusalueen suunnittelu, markkinointi	0	30	30						
KIINTEISTÖT	1 159	487	487	245	245	20	20	0	0
8013 Kunnanvirasto	1071								
8014 Kontiomäen päiväkodin leikkipiha (v. 2023 aita)		20	20						
8052 Terveyskeskuksen korjaustyöt	53	240	240	40	40				
8053 Kontiomäen koulun sosiaalitoimien muutostyöt		70	70						
8054 Kontiomäen monitoimitalon vesikatkon korjaus		20	20						
8061 Kontiomäen monitoimitalon aurinkopaneelit		25	25						
8042 Kivakka, lämmitys	12								
8043 Paltamon Kalatalo - lisäinvestointihanke pakastekontteihin (EMKR)	23								
8048 Kontiomäen asemaravintolarakennus, peruskorjauksen suunnittelu						10	10		
8060 Pääkirjaston tilojen päivittäminen						10	10		
8078 Jokirinteen remontti				80	80				
8063 Valmistuskeittiön pata		12	12						
8063 Astianpesulinjaston uusinta				25	25				
8030 Varaus teollisuus- /liiketilöiden, maa-alueiden yms. rakentamiseen/hankintaan	0	100	100	100	100				
LIIKUNTA ja VAPAA-AIKA	33	180	73	179	89	150	98	450	292
8045 Maastopyöräilyreittien investointihanke	6	10	2						
8055 Kuntoportaat (Oulujärvi Leaderilta haetaan 65 % avustusta ja kunnan rahastosta 20 000 euroa)		44	0	85	10				
8049 Kontiomäen areena (PSAVI:lta haetaan max. 35 %:n avustusta)		94	39						
8056 Viikastus-leikkipuisto, katos ja aita		12	12						
8034 Metelin uimaranta-alueen rakentaminen (OUMO)	27	20	20						
8069 Koirapuisto (haetaan Oulujärvi Leaderilta 65 % avustusta)				23	8				
8076 Skeittipuisto (PSAVI:lta haetaan max 35% liikuntapaikka-avustus)				8	8	150	98		
8070 Metelin uimarannan vesi-WC+alue valaistus				18	18				
8071 Frisbeegolfraudat kk, Kontiomäki				25	25				
8073 Rantaraitille veneen kiinnityslenkit 50 kpl (300m)				20	20				
8077 Yleisurheilukentän juoksuratojen saneeraus (PSAVI:lta haetaan max. 35 % avustusta)								450	292
IRTAIMISTO	150	115	90	70	57	0	0	0	0
8005 Hallintopalveluiden irtaimisto		60	35	26	13	0	0	0	0
8006 Elinvoimapalveluiden irtaimisto		15	15	0	0	0	0	0	0
8007 Sivistyspalveluiden irtaimisto		0	0	9	9	0	0	0	0
8008 Teknisten palveluiden irtaimisto		40	40	35	35	0	0	0	0
8044 Kunnantalon kalusteet	150	0	0	0	0	0	0	0	0
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT				35	35	10	10	10	10
8072 Dynasty sähköinen arkisto				35	35	10	10	10	10
YHTEENSÄ	-2 209	-1 133	-1 001	-712	-609	-465	-413	-1 145	-987
Tulorahoitusosuudet			-132		-103		-52		-158
Poistot	-1411		-1525		-1478		-1506		-1463
Vuosi	2022		2023		2024		2025		2026

10. MITTARIOSA

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
VLEISET					
Asukasluku 31.12.	3 099	3 100	3 046	3000	2960
Nettomuutto	negatiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen
Verotulot milj. €	12,64	7,01	6,81	6,91	7,03
Verotulot €/as	4 079	2 261	2 236	2 303	2 375
Valtionosuudet milj. €	13,73	2,21	2,14	2,62	2,75
Valtionosuudet €/as	4 430	713	703	873	929
Verorahoituksen muutos %	0,6 %	-65,0 %	-2,9 %	6,5 %	2,6 %
Toimintakulut (brutto) milj.€	30,31	13,52	13,63	13,61	13,56
Toimintakulut (brutto)/€/as	9 781	4 361	4 475	4 537	4 581
Toimintakate milj. €	24,48	7,89	7,77	8,13	8,20
Toimintakatteen muutos %	-1,6 %	-67,8 %	-1,5 %	4,6 %	0,9 %
Vuosikate €	1 434 983	1 680 170	1 261 713	1 455 510	1 734 868
Vuosikate €/as	463	542	414	485	586
Vuosikate/poistot %	95,0 %	110,2 %	82,3 %	95,0 %	113,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	264 413	173 843	-197 154	-32 225	290 469
Tilikauden yli-/alijäämä €/as	85	56	-65	-11	98
Omavaraisuusaste %	27,3 %	nouseva	laskeva	nouseva	nouseva
Lainakanta 31.12. (1000 €)	19 920	20 102	18 862	17 280	15 890
Lainat €/as., kunta	6 428	6 485	6 192	5 760	5 368
Lainakanta ja vastuut 31.12., konserni (1000 €)	41 729	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Lainat ja vastuut €/as., konserni (1000 €)	13 465	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
HALLINTO					
Kuntalaisaloitteiden määrä	7	5	5	5	5
Sote-menot milj. €	15,86	0	0	0	0
Sote-menot €/as/vuosi	5 118	0	0	0	0
ELINVOIMA					
Yrityskanta*	212	205	205	207	212
Aloittaneet yritykset*	14	14	5	7	10
Työllisten määrä**	1 126	1 220	1 160	1 160	1 134
Työttömyysaste	12,1 %	9,0 %	8,2 %	8,2 %	8,1 %
Työttömien määrä**	155	110	104	104	100
Maksettu maataloustuki	1 329	1 300	1 500	1 450	1 400
Käsittellyt maataloustukihakemukset	267	300	470	460	450
Tukea saavat tilat (kpl)	55	58	52	51	50
SIVISTYSPALVELUT					
Perusopetuksen oppilaat (20.9. tilanne)	281	282	279	269	265
Perusopetuksen kustannukset €/oppilas	10 775	10 200	10 300	10 500	10 500
Lukion oppilaat (20.9. tilanne)	37	38	47	60	60
Lukio-opetuksen kustannukset €/oppilas	17 412	12 600	12 600	12 600	12 600
Varhaiskasvatuksen hoitopäivät	19 591	16 000	16 000	16 000	16 000
Varhaiskasvatuksen kustannukset / hoitopäivä (nettokust./päivä)	73(55)	113(98)	88(81)	75(70)	76(70)
Kansalaisopiston valtionosuuteen oikeuttavat toteutuneet tunnit	4 476	4 600	4 400	4 400	4 300
Kansalaisopiston nettokustannus/asukas	34	37	37	37	37
Kansalaisopiston opiskelijoita	929	1 000	900	900	900
Valtionosuus € (kans.opisto)	240 379	240 000	240 000	240 000	240 000
Kirjaston lainat/asukas	13	14	13	13	13
Kirjaston kustannus €/ asukas	70,8	74	72	72	72
Toimipisteet (kirjasto)	2	2	2	2	2
Kirjastokäynnit krt/asukas	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5
Näyttelyt (kirjasto)	12	12	12	12	12
Tapahtumat (kirjasto)	27	30	30	30	30
Aukiolotunteja (kirjasto)	1 459	1 700	1 560	1 560	1 560
Liikuntapalveluiden, -paikkojen ja kuntosalin kustannukset €/asukas	17,96	85	87	90	90
Nuorisopalvelut kustannus €/asukas	26,82	42	45	47	50
TEKNISET PALVELUT					
Myytujen/vuokrattujen tonttien lukumäärä	0	5	5	5	5
KP-kustannukset (kaavatiet)	335 327	408 901	404 240	404 600	411 181
KP-kustannukset €/jm (kaavatiet)	7 709	9 086	9 292	9 301	9 452
Hoitokulut €/m2/v (kiinteistöt)	46,2	45,44	46,8	46,8	46,8
Käyttöaste % (kiinteistöt)	85	98	98	98	98
Hinta €/MWh (kaukolämpö)	61,9	61,9/66,76	71,31	72	72
Verkostohävikki % (kaukolämpö)	19 %	15 %	14 %	14	14
Tuottotavoite 3-4 % (kaukolämpö)	toteutui 21 %	4 %	4 %	4	4

11. LIITETIEDOT

11.1 Henkilöstösuunnitelma

	TA 2022	TA 2023	+/-	TA 2024	TS 2025	TS 2026
KUNNANHALLITUS						
Kunnanjohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
HALLINTOPALVELUT						
Hallintojohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Hallintosihteeri (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, tekniset palvelut (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, kansalaisopisto (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, peruskoulut ja lukio (t)	1,00	1,00	-0,30	0,70	0,70	0,70
Palvelusihteeri, vaka (t)	0,55	0,55	-0,25	0,30	0,30	0,30
Palvelusihteeri HR ja talous (t)	0,83	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri 86 %, kirjasto (t)	0,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ICT-asiantuntija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Työsuojeluvaltuutettu	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
Pääluottamusmiehet	0,14	0,14	0,00	0,14	0,14	0,14
HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ	7,98	7,79	-0,55	7,24	7,24	7,24
ELINVOIMAPALVELUT						
Kehitysjohdaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Viestintäsuunnittelija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Yritysneuvoja/teollisuusalue/Kaicell	0,00	0,50	-0,50	0,00	0,00	0,00
Elinvoimapalvelujen projektit						
projektipäällikkö, Investoi Paltamoon (t)	1,00	0,25	-0,25	0,00	0,00	0,00
projektipäällikkö, Paltamon kehittyvät energiaratkaisut (t)				1,00	0,30	0,00
Työllisyyden hoito						
Työllisyyskoordinaattori (t)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllisyyspäällikkö (v)					1,00	1,00
Työhönvalmentaja (t)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllisyysohjaaja (v)	2,00	2,00	0,00	2,00	4,00	4,00
Palveluohjaaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	6,00	5,75	-0,75	6,00	8,30	8,00
SIVISTYSPALVELUT						
Sivistysjohtaja (kansalaisop. rehtori)	0,30	0,30	0,10	0,40	0,40	0,40
Perusopetus						
Kontiomäen ala-aste						
Luokanopettaja (v)	3,00	4,00	0,00	4,00	3,00	3,00
Erytisopettaja (v)	0,12	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Koulunkäynninohjaaja	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
IP-ohjaaja	0,30	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30
Kuraattori	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Korpitien koulu						
Rehtori (v)	0,70	0,70	0,00	0,70	0,70	0,70
Lehtori (v)	6,52	6,13	0,66	6,79	6,79	6,79
Oppilaanohjaaja (v)	0,65	0,65	0,00	0,65	0,65	0,65
Tuntiopettaja, päätoim (v)	2,78	1,79	-0,28	1,51	1,51	1,51
Tuntiopettaja, sivutoim (v)	0,82	0,00	0,52	0,52	0,52	0,52
Erytisopettaja (v)	4,91	4,91	-0,18	4,73	4,73	4,73
Luokanopettaja (v)	6,91	7,00	0,28	7,28	6,70	7,00
Koulunkäynninohjaajat	2,58	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
koulunkäynninohjaajat (ma)	0,75	0,00	0,42	0,42	0,00	0,00
AP/IP-ohjaajat	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
S2-opettaja	1,00	0,89	-0,85	0,04	0,04	0,04
Resurssiopettaja	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Apulaisrehtori	0,00	0,00	0,30	0,30	0,30	0,30
Peruskoulun projektit						
Koulunkäynninohjaaja	1,75	2,40	-0,40	2,00	2,00	2,00
Koulujen yhteiset						
ICT-asiantuntija	0,00	0,00	0,40	0,40	0,40	0,40
	35,19	35,07	1,97	37,04	35,04	35,34

	TA 2022	TA 2023	+/-	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Lukio						
Rehtori (v)	0,30	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30
Lehtori (v)	4,22	3,87	-0,16	3,71	3,71	3,71
Tuntiopettaja (päätoim.) (v)	0,50	0,68	-0,23	0,45	0,45	0,45
Tuntiopettaja (sivutoim.) (v)	0,18	0,11	-0,11	0,00	0,00	0,00
Erytisopettaja	0,04	0,09	0,18	0,27	0,27	0,27
Luokanopettaja	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oppilaanohjaaja	0,35	0,35	0,00	0,35	0,35	0,35
	5,63	5,40	-0,32	5,08	5,08	5,08
Kansalaisopisto						
Rehtori (v)	0,70	0,70	-0,10	0,60	0,60	0,60
Suunnitteluopettaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Tuntiopettajat	0,08	0,08	0,00	0,08	0,07	0,07
	1,78	1,78	-0,10	1,68	1,67	1,67
Kirjasto						
Kirjastonhoitaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	0,50	0,50
Kirjastovirkailija (v + t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,50	1,50
Kirjastoavustaja (t)	0,50	0,00	0,40	0,40	0,00	0,00
	2,50	2,00	0,40	2,40	2,00	2,00
Vapaa-aikatoimi						
Hyvinvointiaktivaattori	0,88	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Nuoriso-ohjaaja(t)	1,70	1,70	0,00	1,70	1,70	1,70
Kulttuuri- ja veteraaniasiat (1 hlöä)	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
Nuoriso-ohjaaja (t) projektit	0,17	0,41	0,34	0,75	0,00	0,00
	2,85	3,21	0,34	3,55	2,80	2,80
Lasten päivähoito						
Varhaiskasvatuspäällikkö (v)	0,58	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	1,58	1,00	0,50	1,50	1,50	1,50
Kontiomäen päiväkotitoiminta Mesikämmen						
Päiväkodin johtaja (v)	0,35	0,25	0,25	0,50	0,50	0,50
Esiopetus	0,15	2,40	-1,40	1,00	1,00	1,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	2,00	1,20	-0,20	1,00	1,00	1,00
Lastenhoitaja (t)	5,60	4,40	-0,40	4,00	4,00	4,00
Ryhmäavustaja (t)	1,00	1,40	0,60	2,00	2,00	2,00
	9,10	9,65	-1,15	8,50	8,50	8,50
Perhepäivähoito						
Perhepäivähoitaja (t)	6,03	5,25	-3,75	1,50	2,00	2,00
	6,03	5,25	-3,75	1,50	2,00	2,00
Vuoropäiväkotitoiminta, Männynkäpy						
Päiväkodin johtaja (v)	0,70	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Esiopetus	0,38	5,00	-3,00	2,00	2,00	2,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	4,00	2,50	-0,50	2,00	2,00	2,00
Lastenhoitaja (t)	8,12	8,87	1,13	10,00	7,00	7,00
Ryhmäavustaja (t)	0,50	0,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	13,70	17,37	-0,37	17,00	14,00	14,00
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	78,36	80,73	-2,48	78,25	72,59	72,89

	TA 2022	TA 2023	+/-	TS 2024	TS 2025	TS 2026
TEKNISET PALVELUT						
Tekninen johtaja	0,00	0,75	0,00	0,75	0,75	0,75
Rakennus - ympäristötarkastaja (v)	1,00	0,25	0,00	0,25	0,25	0,25
Rakennusmestari (v)	1,87	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Kaava-suunnittelija	0,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Asuntosihteerin sivuvirka (v)	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tekninen ammattimies	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Määräaik.tekn.ammattimies (t)	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Talonmies (t)	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Kenttätyöntekijä/puistot (v)	2,00	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
Kenttätyöntekijä/puistot (t)	0,00	0,33	0,00	0,33	0,33	0,33
Kesämetsuri (t)	0,42	0,42	0,00	0,42	0,42	0,42
	12,39	11,75	-1,00	10,75	10,75	10,75
Tuntipalkkaiset työntekijät						
Kunnallistekniikan työntekijä	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilapalvelut						
Ruoka- ja siivouspalveluvastaava (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palveluohjaaja siivous	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
keittäjä (t)	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
keittiöapulainen (t)	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Siivooja (t)	5,59	5,00	0,00	5,00	4,00	4,00
	12,59	11,00	0,00	11,00	10,00	10,00
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	25,98	22,75	-1,00	21,75	20,75	20,75
KOKO KUNTA	119,32	118,02	-4,78	114,24	109,88	109,88
v = virka, t = toimi						

11.2 Hankkeet

Kunnan hallinnoimat hankkeet

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2024	Kunnan netto-osuus 2025	Kunnan netto-osuus 2026
Hallintopalvelut	2102 Pienen kunnan sähköiset palvelut ajasta ja paikasta riippumatta	2022-2024	Paltamon kunta	180 000	4 500	2 250		
Hallintopalvelut yhteensä				180 000	4 500	2 250	0	0
Elinvoimapolvelut	Paltamon kehittyvät energiaratkaisut	2023-2024	Paltamon kunta	118 955	23 792	17 844		
Elinvoimapolvelut yhteensä				118 955	23 792	17 844	0	0
Varhaiskasvatus	3131 Aikuis- ja perheliikunnan hanke (OKM/AVI) Sykettä sydämeen	2022-2024	Liikunta/hyvinvointi	54 000	29 025	4 000		
Perusopetus	3135 Erasmus+ hanke	2022-2024	Lukio (neljä maata)	60 000	3 750	1 875		
	3139/3140 Tasa-arvo varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa	2023-2024	Perusopetus/varhaiskasvatus	43 050	2 050	2 050		
	3141 Nuorten tukena (Nutu) -hanke Koulunuorisotyö (AVI) 1.8.2023 - 30.9.2024	2023-2024	Perusopetus/nuorisotoimi	34 000	3 400	2 354		
	Liikunnallinen elämäntapa	2024-2026	Liikunta/hyvinvointi	54 000	29 025	30 000	30 000	
	DOK Digioppimisen polku Kainuuseen (KAMK)	2023 - 2025	Perusopetus ja lukio	879 681	5 277	3 192	1 862	
	Sitoutumista ja osallisuutta -positiivisia unelmia Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kehittäminen (SITO) (ei vielä päätöstä)	2024-2025	Perusopetus	80 000	24 000	12 000	12 000	
	Varaus vuoden aikana tulevien hankkeiden omavastuisiin					4 000	4 000	4 000
Sivistyspalvelut yhteensä				1 204 731	134 152	59 471	47 862	4 000
Tekniset palvelut								
Tekniset palvelut yhteensä				0	0	0	0	0

Osuudet muiden hallinnoimiin hankkeisiin

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2024	Kunnan netto-osuus 2025	Kunnan netto-osuus 2026
Hallintopalvelut								
Hallintopalvelut yhteensä				0	0	0	0	0
Elinvoimapolvelut	Oulujärvi-Leader ja Kala-Leader -toimintaan sitoutuminen	2021-2027	Oulujärvi Leader ry	0	385 000	55 000	55 000	55 000
	Kainuun puuhpohjaisen energialogistiikan ja polton kehittäminen	2023-2024	Suomen metsäkeskus	367 332	4 383	2 922		
	Oulujoen vesistöalueen vesistövisiohankkeen jatko-hanke	2023-2024	Suomen ympäristökeskus	130 000	1 000	1 000		
	Yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten edistäminen	2023-2026	Kainuun yrittäjät	421 575	3 373	1 155	1 155	693
	Vesiviljelyn Mestari-Kisälli -hanke	2023-2024	Päijänne-Leader ry	320 000	2 000	1 333		
	Kelkka Kainuu -hanke	2023-2025	KAMK	181 333	2 000	1 090	545	
	Esteettömät matkailupalvelut Kainuussa -hanke	2024	KAMK	78 624	1 179	1 179		
Elinvoimapolvelut yhteensä				1 498 864	398 935	63 679	56 700	55 693
	3145 Harrastamisen Suomen malli	2023-2024	Kajaanin kaupunki	366 667	2 820	6 000	7 000	8000
	KATE-hanke (ei ole tullut vielä päätöstä)	2023-2026	KAMK	598 702	3 978	1 326	1 326	774
	Liikuntadata -hanke (EAKR)/ haetaan toiselta rahoittajalta (haettu uudelleen; ei vielä päätöstä)	2023-2025	KAMK	400 000	2 040	1 020	595	
	3000 Voimaa vanhuuteen	2022-2024	Ikäinstituutti (mentorioija)		2 000	1 000	1 000	
	Ysipykälä-nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön kehittäminen kunnissa	2023-2025	OKM (90 %) ja Kuntaliitto (10 %)	230 000	0	0	0	
	Sydän-Kainuun kirjastoyhteistyö (H-salmi, R-järvi, Pmo)	2024-2025	AVI 80 %, kunnat 20 %	59 584	7 152	4 768	2 384	
	Varaus vuoden aikana tulevien hankkeiden omavastuisiin					4 000	4 000	4000
Sivistyspalvelut yhteensä				1 654 953	17 990	18 114	16 305	12 774
Tekniset palvelut								
Tekniset palvelut yhteensä				0	0	0	0	0
			Kaikki hankkeet yhteensä	4 657 503	579 369	161 358	120 867	72 467

11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

VEROTULOJEN ERITTELY (€)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnallisvero	10 255 622	4 885 000	4 900 000	4 964 000	5 077 000
Kiinteistövero	1 361 215	1 450 000	1 449 000	1 451 000	1 451 000
Yhteisövero	1 025 058	670 000	464 000	496 000	506 000
Verotulot yhteensä	12 641 895	7 005 000	6 813 000	6 911 000	7 034 000
VEROPROSENTIT VUONNA 2024					
Tuloveroprosentti	9,40 %				
Kiinteistöveroprosentit					
yleinen	1,10 %				
maapohjan yleinen	1,30 %				
vakituiset asunnot	0,60 %				
muut asuinrakennukset	1,10 %				
yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,20 %				
voimalaitokset	3,10 %				
rakentamaton rakennuspaikka	4,50 %				
VALTIONOSUUDET (€)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Peruspalvelujen valtionosuus (ei tasausta)	8 332 465	1 387 192	- 315 777	117 109	222 606
Peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuva tasaus)	3 204 636	695 759	1 681 732	1 686 048	1 686 048
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 80 195	130 000	104 090	104 090	104 090
Verotulomenetysten kompensatio	2 276 920		672 133	713 753	740 256
Harkinnanvarainen VOS					
Valtionosuudet yhteensä	13 733 826	2 212 951	2 142 178	2 621 000	2 753 000